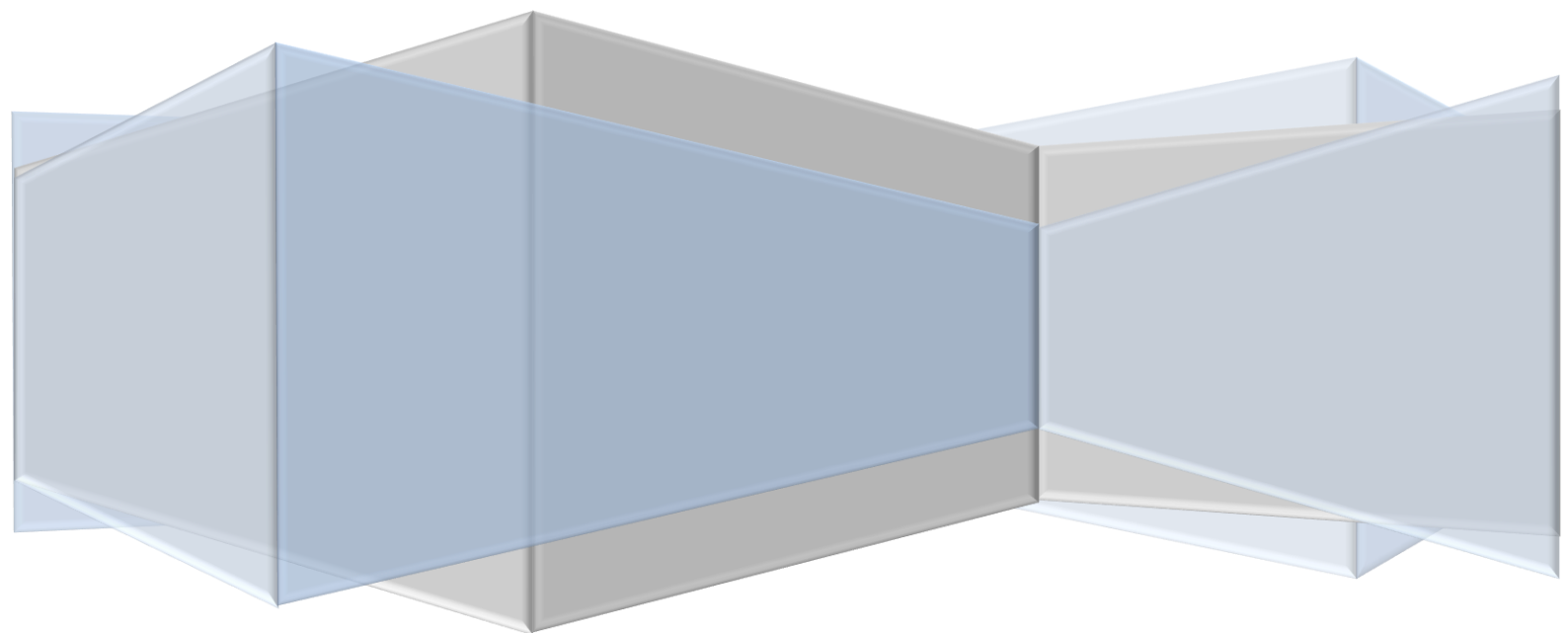

Handboek governance voor de beursvennootschappen

12 maart 2024

Inhoudstafel

0. Overzicht van aanpassingen	2
1. Inleiding	3
1.1. Context.....	3
1.2. Toepassingsgebied.....	3
1.3. Methodologie	4
1.4. Evenredigheid	5
1.5. Definities	5
2. Vereiste kwaliteiten van de betekenisvolle aandeelhouders	7
2.1. Prudentiële verwachtingen.....	7
2.2. Geschiktheidstoetsing.....	7
2.3. Charter van de familie en de vennoten.....	7
2.4. Geen leningen, kredieten of borgstellingen om aandelen te verwerven	8
3. Geschiktheid van bestuurders, effectieve leiders en verantwoordelijken voor onafhankelijke controlefuncties	9
3.1. Fit & proper	9
3.1.1. Algemeen.....	9
3.1.2. Effectieve leiding.....	10
3.1.3. Personeelsleden van de vennootschap.....	11
3.2. Cumul van mandaten.....	11
3.3. Leningen aan leiders.....	11
4. Passende bedrijfsorganisatie	13
4.1. Beleidsstructuur	13
4.1.1. Algemene vereisten	13
4.1.2. Wettelijk bestuursorgaan	14
4.1.3. Effectieve leiding (in voorkomend geval het directiecomité).....	19
4.1.4. Gespecialiseerde comités.....	23
4.2. Organisatiestructuur	29
4.2.1. Organisatiekader en -structuur	29
4.2.2. Uitbesteding	30
4.2.3. Hoofdbestuur in België.....	31
4.3. Risicocultuur en integriteit	32
4.3.1. Risicocultuur	32
4.3.2. Ondernemingswaarden en gedragscode.....	32
4.3.3. Beloning	32
4.3.4. Belangenconflicten.....	35
4.3.5. Interne en externe melding (whistleblowing)	37
4.3.6. Voorkoming van witwassen van geld en financiering van terrorisme.....	38
4.3.7. Diversiteit	39
4.4. Interne controle en onafhankelijke controlefuncties	40
4.4.1. Kader voor interne controle	40
4.4.2. Kader voor risicobeheer.....	40
4.4.4. Onafhankelijke controlefuncties	41
4.4.4.1. Algemene aspecten	41
4.4.4.2. Compliancefunctie	44
4.4.4.3. Risicobeheerfunctie	45
4.4.4.4. Interneauditfunctie	46
4.5. ICT-veiligheid en continuïteitsbeheer	47
4.5.1. ICT-veiligheid	47
4.5.2. Beheer van de bedrijfscontinuïteit	48
5. Governance op het niveau van een groep	49
6. Prudentiële rapporteringen inzake governance en transparantie	53
6.1. Rapporteringen inzake governance.....	53
6.2. Transparantie ten aanzien van het personeel en het publiek.....	55

Bijlage 1: Model van governancememorandum	56
Bijlage 2: Richtsnoeren EBA/GL/2021/14 inzake interne governance	58
Bijlage 3: Richtsnoeren EBA/GL/2021/13 betreffende een degelijk beloningsbeleid	59

0. OVERZICHT VAN AANPASSINGEN

/

1. INLEIDING

- 1:1 Deugdelijk bestuur is één van de hoekstenen van het goed functioneren van financiële instellingen en van het financieel en economisch systeem.

1.1. CONTEXT

- 1:2 Beursvennootschappen zijn per definitie risicovolle entiteiten; ze houden risico's in voor hun cliënten, voor zichzelf en voor de markt in het algemeen. Bijgevolg moeten ze maatregelen nemen om een hoge mate van vertrouwen in hun stabiliteit en solvabiliteit/liquiditeit te garanderen. Dat beursvennootschappen alle redelijke maatregelen nemen om een deugdelijk bestuur van hun bedrijf te waarborgen, is niet alleen van belang voor de doeltreffendheid van hun bedrijfsvoering, maar is bovendien essentieel om het vertrouwen van hun cliënten, het publiek en de marktdeelnemers in individuele instellingen en in het financiële stelsel als geheel in stand te houden.
- 1:3 In het kader van de omzetting van de IFD¹ in Belgisch recht werd op 20 juli 2022 de toezichtswet beursvennootschappen² goedgekeurd, waarin de verschillende regels inzake deugdelijk bestuur van deze vennootschappen worden vastgesteld. Deze wet bouwt voort op eerdere wetgeving, waaronder de wet van 25 oktober 2016, die de regelgeving voor beursvennootschappen invoegde in de bankwet.
- 1:4 Dit handboek heeft twee doelstellingen: enerzijds de wettelijke en reglementaire teksten over deugdelijk bestuur die ten grondslag liggen aan het prudentieel toezicht op de beursvennootschappen in één document samenbrengen (zonder de onderliggende documenten te vervangen), en anderzijds de prudentiële verwachtingen van de NBB op het vlak van deugdelijk bestuur verduidelijken door de aandacht te vestigen op de nieuwe elementen die voortvloeien uit de meest recente reglementaire ontwikkelingen op dit gebied.
- 1:5 Om de naleving van de governanceregels te verzekeren, voorziet de toezichtswet beursvennootschappen de NBB bovendien van een uitgebreid arsenaal aan maatregelen: prudentiële maatregelen in het kader van het pijler 2-toezicht (art. 138), herstelmaatregelen (art. 202-207), dwangmaatregelen (art. 235-237) en administratieve boetes (art. 238). Bepaalde inbreuken worden bovendien strafrechtelijk gesanctioneerd (art. 239-243).

1.2. TOEPASSINGSGBIED

- 1:6 Dit handboek is van toepassing op de volgende instellingen³:
- de in België gevestigde beursvennootschappen, met uitzondering van de grote beursvennootschappen⁴ die deel uitmaken van de klassen 1A en 1B die, via kruisverwijzingen in

¹ Richtlijn (EU) 2019/2034 van het Europees Parlement en de Raad van 27 november 2019 betreffende het prudentiële toezicht op beleggingsondernemingen en tot wijziging van Richtlijnen 2002/87/EG, 2009/65/EG, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU en 2014/65/EU.

² Wet van 20 juli 2022 op het statuut van en het toezicht op beursvennootschappen.

³ De governanceregels die van toepassing zijn op groepsniveau wanneer een beursvennootschap deel uitmaakt van een kredietinstellingsgroep die ook een kredietinstelling naar Belgisch recht omvat of van een financieel conglomeraat, worden toegelicht in hoofdstuk 5 "Governance op het niveau van een groep" van het handboek governance voor de banksector. Voor de aspecten met betrekking tot groepen zij bijgevolg verwezen naar dat hoofdstuk.

⁴ Dit zijn beursvennootschappen die:

- voldoen aan de voorwaarden van artikel 1, lid 2, punt a) of b) van Verordening 2019/2033 van het Europees Parlement en de Raad van 27 november 2019 betreffende prudentiële vereisten voor beleggingsondernemingen en tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1093/2010, (EU) nr. 575/2013, (EU) nr. 600/2014 en (EU) nr. 806/2014;
- het voorwerp uitmaken van een besluit van de NBB op grond van artikel 91 van de toezichtswet beursvennootschappen of artikel 1, lid 5 van Verordening 2019/2033; of

de toezichtswet beursvennootschappen, onderworpen zijn aan de bepalingen van de bankwet en het handboek governance voor de banksector⁵;

- in België gevestigde bijkantoren van beursvennootschappen die ressorteren onder het recht van een staat die geen lid is van de Europese Economische Ruimte⁶; en
- beleggingsholdings en gemengde financiële holdings naar Belgisch recht die deel uitmaken van een beleggingsondernemingsgroep⁷.

1.3. METHODOLOGIE

- 1:7 Dit handboek strekt ertoe een overzicht te bieden van en, waar nodig, toelichting te verschaffen bij alle teksten die betrekking hebben op governancevereisten (de toezichtswet beursvennootschappen en bijhorende memorie van toelichting, reglementen, koninklijke uitvoeringsbesluiten, circulaires, mededelingen, Europese regelgeving en EBA-richtsnoeren). Zo verduidelijkt het handboek de prudentiële verwachtingen van de NBB op het gebied van governance voor een reeks onderwerpen. Daarnaast verschaft het toelichting bij thema's die niet als zodanig het voorwerp uitmaken van specifieke beleidsdocumenten. Het spreekt voor zich dat beleidsdocumenten die niet in dit handboek aan bod komen, van toepassing blijven. Het handboek laat bovendien de bevoegdheden van andere toezichthouders (bv. de FSMA) op het gebied van governance onverlet.
- 1:8 Het handboek vervangt geenszins de relevante beleidsdocumenten. Indien een beleidsdocument wordt gewijzigd, zal het handboek worden aangepast en dient het in afwachting daarvan op een dynamische wijze te worden geïnterpreteerd. Aangezien het handboek in beginsel een online publicatie is, is het bedoeld als "levend document" dat van toepassing blijft zonder dat bij elke wijziging de referentie en naam dienen aangepast te worden, zoals het geval is voor circulaires die niet in webformaat worden gepubliceerd. Eventuele aanpassingen zullen wel steeds ter kennis worden gebracht van de vennootschappen. Daarnaast zullen ze worden toegelicht in een afzonderlijke rubriek, met vermelding van de datum van de aanpassing.
- 1:9 De structuur van het handboek volgt zoveel mogelijk die van de toezichtswet beursvennootschappen en van de richtsnoeren EBA/GL/2021/14 van de EBA van 22 november 2021 inzake interne governance overeenkomstig Richtlijn (EU) 2019/2034.
- 1:10 Dit handboek zorgt ook voor de omzetting in Belgisch recht van de bovenvermelde richtsnoeren EBA/GL/2021/14 en de richtsnoeren EBA/GL/2021/13 van 22 november 2021 betreffende een degelijk beloningsbeleid overeenkomstig Richtlijn (EU) 2019/2034, die als bijlagen bij dit handboek zijn gevoegd.
- 1:11 De volgende onderwerpen komen in dit handboek aan bod: (i) vereiste kwaliteiten van aandeelhouders en vennoten; (ii) vereiste kwaliteiten van de leiding en de onafhankelijke controlefuncties; (iii) passende bedrijfsorganisatie; (iv) governance op groepsniveau; en (v) prudentiële rapportering en transparantie.

- het voorwerp uitmaken van een besluit dat de bevoegde autoriteit van de lidstaat waar de beursvennootschap overeenkomstig de wetgeving van die lidstaat haar vergunning heeft verkregen, heeft genomen met het oog op de omzetting van artikel 5 van de IFD of op grond van artikel 1, lid 5 van Verordening 2019/2033.

⁵ Dit handboek heeft met andere woorden betrekking op beursvennootschappen die deel uitmaken van klasse 2, met inbegrip van de kleine beursvennootschappen, waarvoor een minder strenge regeling geldt.

⁶ Rekening houdend met artikel 226 van de toezichtswet beursvennootschappen.

⁷ De governanceregels die van toepassing zijn op groepsniveau wanneer een beursvennootschap deel uitmaakt van een beleggingsondernemingsgroep, worden toegelicht in hoofdstuk 5 "Governance op het niveau van een groep" van dit handboek. Wanneer de beursvennootschap deel uitmaakt van een groep die ook een kredietinstelling omvat, zijn de regels voor groepstoezicht van de bankwet van toepassing. Voor de governanceaspecten zij derhalve verwezen naar het handboek governance voor de banksector.

1.4. EVENREDIGHEID

- 1:12 Krachtens artikel 17, § 4 van de toezichtswet beursvennootschappen moeten de regelingen voor interne governance passend zijn voor de aard, schaal en complexiteit van de risico's die inherent zijn aan het bedrijfsmodel en aan de werkzaamheden van de vennootschap.
- 1:13 Op grond van het evenredigheidsbeginsel kunnen de beursvennootschappen die onder het toepassingsgebied van dit handboek vallen, rekening houden met criteria zoals de aard, schaal en complexiteit van de risico's die inherent zijn aan hun bedrijfsmodel en werkzaamheden om het niveau van de voor hen geldende governancevereisten te bepalen.
- 1:14 In de praktijk baseert de NBB zich voor de toepassing van het evenredigheidsbeginsel op het begrip "kleine beursvennootschap". Het evenredigheidsbeginsel heeft gevolgen op het gebied van onder meer beleidsstructuur (effectieve leiding, gespecialiseerde comités, onafhankelijke bestuurders en positionering van de CRO), interne controle en onafhankelijke controlefuncties (minder verfijnd intern beleid en mogelijkheid om de risicobeheerfunctie en de compliancefunctie te combineren), frequentie van de rapportering (verslag over interne controle moet om de twee jaar worden verstrekt in plaats van jaarlijks), enz. Voor nadere informatie over evenredigheid en de in overweging te nemen criteria zij verwezen naar de paragrafen 17 tot en met 21 van de richtsnoeren EBA/GL/2021/14.

1.5. DEFINITIES

- 1:15 De in dit handboek gebruikte termen hebben dezelfde betekenis als in artikel 3 van de toezichtswet beursvennootschappen of in de richtsnoeren EBA/GL/2021/14. Voor de toepassing van dit handboek gelden daarnaast de volgende definities:
- 1:16 "**Bestuurders**": alle (uitvoerende en niet-uitvoerende) leden van het wettelijk bestuursorgaan van een beursvennootschap, beleggingsholding of gemengde financiële holding die onder het toepassingsgebied van dit handboek valt.
- 1:17 "**Diversiteit**": de situatie waarin de kenmerken van de leden van het wettelijk bestuursorgaan, waaronder hun leeftijd, gender, geografische herkomst⁸, opleiding en professionele achtergrond, zodanig verschillen dat in het wettelijk bestuursorgaan een verscheidenheid aan standpunten kan zijn vertegenwoordigd.
- 1:18 "**Effectieve leiders**": de personen die deelnemen aan de effectieve leiding van de vennootschap⁹, namelijk:
- wanneer er een directiecomité is opgericht, de leden van het directiecomité en iedere andere persoon van een hiërarchisch niveau net daaronder, voor zover die persoon een rechtstreekse en doorslaggevende invloed kan uitoefenen op het beheer van alle of bepaalde activiteiten van de vennootschap, met inbegrip van de leiders van bijkantoren in het buitenland;
  - wanneer er geen directiecomité is opgericht, de personen die een rechtstreekse en doorslaggevende invloed kunnen uitoefenen op het beheer van alle of bepaalde activiteiten van de vennootschap.
- 1:19 "**Kleine beursvennootschap**": een beursvennootschap als bedoeld in artikel 23 van de toezichtswet beursvennootschappen, namelijk:
- een beursvennootschap waarvan de waarde van de activa (binnen en buiten de balanstelling) gemiddeld 100 miljoen EUR of minder bedraagt over de periode van vier jaar die onmiddellijk

⁸ De term "geografische herkomst" verwijst naar de regio waar een persoon een culturele of professionele achtergrond heeft verworven of is opgeleid. Deze dimensie moet in het bijzonder in acht worden genomen voor vennootschappen die internationaal actief zijn.

⁹ Zie de definitie van "effectieve leiding" in het reglement van de NBB van 9 november 2021 met betrekking tot de uitoefening van externe functies door leiders en verantwoordelijken voor een onafhankelijke controlefunctie van gereguleerde ondernemingen. Dit begrip wordt ook op een gelijkaardige manier gedefinieerd in artikel 3, 63° van de toezichtswet beursvennootschappen.

voorafgaat aan het betrokken boekjaar (artikel 23, § 1 van de toezichtswet beursvennootschappen); of

- b) een beursvennootschap die door de NBB als kleine beursvennootschap is gekwalificeerd op basis van de criteria in artikel 23, § 2 van de toezichtswet beursvennootschappen.

1:20 “**NBB**”: de Nationale Bank van België.

1:21 “**Onafhankelijke controlefuncties**”: de risicobeheerfunctie, de compliancefunctie en de interneauditfunctie¹⁰.

1:22 “**Toezichtswet beursvennootschappen**”: de wet van 20 juli 2022 op het statuut van en het toezicht op beursvennootschappen.

1:23 “**WVV**”: het Wetboek van vennootschappen en verenigingen zoals ingevoerd bij de wet van 23 maart 2019.

1:24 Voorts moet, wanneer in dit handboek de term "**vennootschap**" wordt gebruikt, deze worden opgevat als elke beursvennootschap die onder het hierboven beschreven toepassingsgebied valt.

---

¹⁰ In België vormen deze 3 verplichte onafhankelijke controlefuncties “sleutelfuncties” in de zin van de richtsnoeren EBA/GL/2021/14.

2. VEREISTE KWALITEITEN VAN DE BETEKENISVOLLE AANDEELHOUDERS

Wettelijk en regelgevend kader:

1. Toezichtswet beursvennootschappen: art. 6, 14, 45-54, 83 en 227
2. Relevante thematische NBB-circulaires:
  - Mededeling NBB_2017_22 van 14 september 2017 aan de personen die voornemens zijn een gekwalificeerde deelneming in het kapitaal van een financiële instelling te verwerven, te vergroten, te verkleinen of over te dragen, en aan de personen die een gekwalificeerde deelneming bezitten
  - Circulaire NBB_2017_23 van 14 september 2017 aan de financiële instellingen over verwervingen, vergrotingen, verkleiningen of overdrachten van gekwalificeerde deelnemingen
3. Internationale referentiedocumenten:
  - Gemeenschappelijke richtsnoeren van de EBA, EIOPA en de ESMA van 5 mei 2017 inzake de prudentiële beoordeling van verwervingen en vergrotingen van gekwalificeerde deelnemingen in de financiële sector

2.1. PRUDENTIËLE VERWACHTINGEN

- 2:1 Uit prudentieel oogpunt is het van wezenlijk belang dat betekenisvolle aandeelhouders blijf geven van welbepaalde kwaliteiten die er borg voor staan dat zij hun invloed zullen aanwenden om te ijveren voor een gezond en voorzichtig beleid van de vennootschap en een op haar continuïteit gerichte ontwikkeling. Ze moeten ook rekening houden met de prudentiële verwachtingen inzake deugdelijk bestuur die op de vennootschap rusten.
- 2:2 Deze prudentiële vereiste is niet enkel een basisvoorwaarde om een vergunning te verkrijgen, maar blijft ook tijdens de uitoefening van de activiteiten van de vennootschap gehandhaafd. Zij is met name terug te vinden in de prudentiële beoordeling die gemaakt moet worden van de kwaliteiten van de natuurlijke en rechtspersonen die besloten hebben om een gekwalificeerde deelneming te verwerven in het kapitaal van de vennootschap of om hun deelneming aanzienlijk te vergroten.
- 2:3 Wijzigingen in de kapitaalstructuur van de vennootschap (stijgingen of dalingen met overschrijding van bepaalde drempels) dienen ter kennis te worden gebracht van de NBB door de aandeelhouders die een gekwalificeerde deelneming bezitten (gekwalficeerde aandeelhouders) en/of door de vennootschap zodra ze er kennis van heeft.
- 2:4 De vennootschap dient de NBB over haar gekwalificeerde aandeelhouders alle relevante informatie te verstrekken waar zij kennis van heeft en die een invloed kan hebben op de prudentiële beoordeling van deze aandeelhouders. Deze verplichting geldt ook voor de betrokken aandeelhouders zelf.

2.2. GESCHIKTHEIDSTOETSING

- 2:5 De criteria op basis waarvan de prudentiële beoordeling moet gebeuren, zowel in het kader van de vergunningsaanvraag als nadien, worden nader toegelicht in de gemeenschappelijke richtsnoeren van de EBA, EIOPA en de ESMA van 5 mei 2017 inzake de prudentiële beoordeling van verwervingen en vergrotingen van gekwalificeerde deelnemingen in de financiële sector. Bestaande en potentiële aandeelhouders dienen dit document te lezen in samenhang met mededeling NBB_2017_22. De regels voor de beursvennootschappen worden verduidelijkt in circulaire NBB_2017_23.

2.3. CHARTER VAN DE FAMILIE EN DE VENNOTEN

- 2:6 Beursvennootschappen met een aandeelhouderschap dat familiaal is of bestaat uit een besloten kring van vennoten, worden aanbevolen in een charter afspraken vast te leggen over de relaties tussen de familie of de vennoten, enerzijds, en de beursvennootschap, anderzijds, met betrekking

tot haar deugdelijk bestuur, ondernemingsvisie, financiële doelstellingen, opvolging van de leiders, carrières, beloning, enz.

2.4. GEEN LENINGEN, KREDIETEN OF BORGSTELLINGEN OM AANDELEN TE VERWERVEN

- 2:7 Er mogen rechtstreeks of onrechtstreeks geen leningen, kredieten of borgstellingen worden verleend aan personen om hen in staat te stellen rechtstreeks of onrechtstreeks in te schrijven op aandelen of andere effecten die recht geven op dividenden van de vennootschap of van een andere vennootschap waarmee er een nauwe band bestaat of die het recht verlenen om dergelijke effecten te verwerven, of om dergelijke aandelen of andere effecten te verwerven. Dit type van verrichting, waarvan de terugbetaling of de opheffing van de eruit voortvloeiende verbintenis in zekere mate afhankelijk is van de uitkering van dividenden door de vennootschap, doet immers afbreuk aan het vermogen tot verliesabsorptie door het aldus gefinancierde kapitaal.

3. GESCHIKTHEID VAN BESTUURDERS, EFFECTIEVE LEIDERS EN VERANTWOORDELIJEN VOOR ONAFHANKELIJKE CONTROLEFUNCTIES

Wettelijk en regelgevend kader:

1. Toezichtswet beursvennootschappen: art. 3, 64°, 15, 16, 61-64, 83 en 98
2. NBB-reglementen:
  - Koninklijk besluit van 8 februari 2022 tot goedkeuring van het reglement van de NBB van 9 november 2021 met betrekking tot de uitoefening van externe functies door leiders en verantwoordelijken voor een onafhankelijke controlefunctie van gereguleerde ondernemingen
3. Relevante thematische NBB-circulaires:
  - Mededeling NBB_2022_34 van 22 december 2022 over de actualisering van het "fit & proper"-handboek
  - Mededeling NBB_2022_19 van 12 juli 2022 over de uitoefening van externe functies door de leiders en de verantwoordelijken voor onafhankelijke controlefuncties van gereguleerde ondernemingen
  - Circulaire NBB_2021_27 van 16 november 2021 tot omzetting van de richtsnoeren EBA/GL/2021/06 van 2 juli 2021 voor het beoordelen van de geschiktheid van leden van het leidinggevend orgaan en medewerkers met een sleutelfunctie
  - Circulaire NBB_2018_25 van 18 september 2018 betreffende de geschiktheid van bestuurders, leden van het directiecomité, verantwoordelijken van onafhankelijke controlefuncties en effectieve leiders van financiële instellingen (circulaire tot invoering van het "fit & proper"-handboek van de NBB)
  - Circulaire NBB_2017_21 van 7 juli 2017 betreffende leningen, kredieten en borgstellingen aan leiders, aandeelhouders en verbonden personen
4. Internationale referentiedocumenten:
  - Richtsnoeren EBA/GL/2021/14 van 2 juli 2021 inzake interne governance overeenkomstig Richtlijn (EU) 2019/2034
  - Richtsnoeren EBA/GL/2021/06 van 2 juli 2021 voor het beoordelen van de geschiktheid van leden van het leidinggevend orgaan en medewerkers met een sleutelfunctie

3.1. FIT & PROPER

3.1.1. ALGEMEEN

- 3:1 Overeenkomstig artikel 15 van de toezichtswet beursvennootschappen dienen de bestuurders, effectieve leiders en verantwoordelijken voor onafhankelijke controlefuncties van beursvennootschappen permanent te beschikken over de voor hun functie vereiste deskundigheid en professionele betrouwbaarheid. De geschiktheidsbeoordeling ("suitability assessment") van deze personen maakt deel uit van wat vaak wordt omschreven als de beoordeling van hun "fit & proper"-karakter.
- 3:2 De "fit & proper"-beoordeling valt in de eerste plaats onder de verantwoordelijkheid van de vennootschap, maar de NBB is ook bevoegd om te beoordelen of de kandidaten beschikken over de nodige kwaliteiten. Krachtens de artikelen 61 en 62 van de toezichtswet beursvennootschappen dienen voorgenomen benoemingen meegedeeld en ter voorafgaande goedkeuring voorgelegd te worden aan de NBB.
- 3:3 Het "fit & proper"-handboek van de NBB (hoofdstuk 3) verduidelijkt de voor de geschiktheidsbeoordeling te gebruiken beoordelingscriteria, de verwachtingen ten aanzien van de vennootschappen op dit gebied en het door de NBB gehanteerde "fit & proper"-beleid, zowel qua inhoud als qua procedure.

3.1.2. EFFECTIEVE LEIDING

- 3:4 In het kader van de wettelijke “fit & proper”-bepalingen is het begrip “effectieve leiding” van belang. Dit begrip wordt gedefinieerd in artikel 1, 11° van het reglement van de NBB van 9 november 2021 met betrekking tot de uitoefening van externe functies door leiders en verantwoordelijken voor een onafhankelijke controlefunctie van gereguleerde ondernemingen, alsook in artikel 3, 63° van de toezichtswet beursvennootschappen.
- 3:5 Volgens deze definitie is een effectieve leider een persoon die deelneemt aan de effectieve leiding van de beursvennootschap, namelijk:
- a) wanneer er een directiecomité is opgericht, de leden van het directiecomité en iedere andere persoon van een hiërarchisch niveau net daaronder, voor zover die persoon een rechtstreekse en doorslaggevende invloed kan uitoefenen op het beheer van alle of bepaalde activiteiten van de vennootschap, met inbegrip van de leiders van bijkantoren in het buitenland;
  - b) wanneer er geen directiecomité is opgericht, de personen die een rechtstreekse en doorslaggevende invloed kunnen uitoefenen op het beheer van alle of bepaalde activiteiten van de vennootschap.
- 3:6 De effectieve leiding bestaat aldus uit de leden van het directiecomité en de personen van een hiërarchisch niveau net daaronder (het zogenaamde “DC-1”-niveau), voor zover deze personen een rechtstreekse en doorslaggevende invloed kunnen uitoefenen op het beheer van alle of bepaalde activiteiten van de vennootschap.
- 3:7 Indien er binnen de vennootschap geen directiecomité is opgericht¹¹, wordt de "effectieve leiding" gevormd door de uitvoerende bestuurders en de personen die, zonder de hoedanigheid van bestuurder te hebben, door de vennootschap als effectieve leiders worden beschouwd wegens de rechtstreekse en doorslaggevende invloed die zij kunnen uitoefenen op het beheer van alle of bepaalde activiteiten van de vennootschap.
- 3:8 Op grond van artikel 98 van de toezichtswet beursvennootschappen maken ook de leiders van bijkantoren in het buitenland (binnen de EER of in een derde land) deel uit van de effectieve leiding.
- 3:9 De vennootschap dient zelf te bepalen welke personen deel uitmaken van de effectieve leiding. Sedert enkele jaren al raadt de NBB aan dat het wettelijk bestuursorgaan via een formele beslissing een lijst met namen en/of functies opstelt van de personen die, zonder bestuurder te zijn, als effectieve leiders moeten worden beschouwd.
- 3:10 Ofschoon alle effectieve leiders individueel dienen te voldoen aan de eigenschappen geformuleerd in artikel 15 van de toezichtswet beursvennootschappen, moet de benoeming, bij vennootschappen die een directiecomité hebben, van effectieve leiders die geen lid zijn van het directiecomité of van het wettelijk bestuursorgaan, niet voorafgaandelijk meegedeeld of ter goedkeuring voorgelegd worden aan de NBB. Concreet gaat het om de personen van een hiërarchisch niveau net onder dat van het directiecomité, die een rechtstreekse en doorslaggevende invloed uitoefenen op het beheer van alle of bepaalde activiteiten van de vennootschap (“DC-1”-niveau). Die personen moeten de kwaliteiten hebben die van effectieve leiders worden verlangd conform artikel 15 van de toezichtswet beursvennootschappen. Het is in de eerste plaats de vennootschap zelf die hierop moet toezien. Zoals echter in het "fit & proper"-handboek van de NBB wordt toegelicht, controleert de NBB niet voorafgaandelijk of deze personen voldoen aan de voornoemde voorwaarden op basis van artikel 61 van de toezichtswet beursvennootschappen, maar gebeurt dit in het kader van het doorlopend toezicht dat op de vennootschap wordt uitgeoefend.

---

¹¹ Er zij op gewezen dat, in tegenstelling tot de bankwet, de toezichtswet beursvennootschappen geen verplichting oplegt om een directiecomité op te richten. De vennootschap kan op vrijwillige basis een directiecomité instellen en de NBB kan de oprichting van een directiecomité eisen wanneer de omvang, de interne organisatie of de activiteiten van de vennootschap dit rechtvaardigen.

3.1.3. PERSONEELSLEDEN VAN DE VENNOOTSCHAP

- 3:11 Hoewel de "fit & proper"-beoordeling als bepaald in de toezichtswet beursvennootschappen een beperkt toepassingsgebied *ratione personae* heeft, wordt aanbevolen om de prudentiële verwachtingen met betrekking tot de geschiktheidsbeoordeling die zijn opgenomen in het "fit & proper"-handboek van de NBB ook in overweging te nemen voor het rekruterings-, evaluatie- en opleidingsbeleid voor alle medewerkers van de beursvennootschap. Dit onderwerp maakt deel uit van het permanente toezicht op de governance (zie de punten "Organisatiestructuur" en "Kader voor interne controle" van dit handboek).

3.2. CUMUL VAN MANDATEN

- 3:12 Overeenkomstig de artikelen 62 en 63, § 1 van de toezichtswet beursvennootschappen dienen de leden van het wettelijk bestuursorgaan, de effectieve leiders en de verantwoordelijken voor de onafhankelijke controlefuncties de nodige tijd te besteden aan de uitoefening van hun functies in de vennootschap. Dit algemeen principe wordt nader gepreciseerd in artikel 63, §§ 1 tot en met 9 van de toezichtswet beursvennootschappen en in het reglement van de NBB van 9 november 2021 met betrekking tot de uitoefening van externe functies door leiders en verantwoordelijken voor onafhankelijke controlefuncties.
- 3:13 Samengevat moeten vennootschappen interne regels voor externe functies vaststellen en naleven met een drieledig doel: (i) de beschikbaarheid vrijwaren, (ii) belangenconflicten voorkomen en (iii) de openbaarmaking van de externe functies waarborgen. De vennootschappen moeten een beoordeling in concreto uitvoeren van de impact die de externe functies hebben op de functie/mandaten die wordt/worden uitgeoefend door de leiders en de verantwoordelijken voor de onafhankelijke controlefuncties. In dit kader dient voorafgaande toestemming te worden verleend door het wettelijk bestuursorgaan of de effectieve leiding op basis van een dossier, waarvan de minimuminhoud is vastgesteld in het reglement van de NBB van 9 november 2021. Vennootschappen moeten externe functies (met uitzondering van die welke worden uitgeoefend door de verantwoordelijken voor onafhankelijke controlefuncties) openbaar maken via hun jaarverslag of op hun website en ter kennis brengen van de NBB via de "fit & proper"-formulieren¹².
- 3:14 Voor meer informatie over de uitoefening van externe functies zij verwezen naar het reglement van de NBB van 9 november 2021 en mededeling NBB_2022_19 van 12 juli 2022.

3.3. LENINGEN AAN LEIDERS

- 3:15 Artikel 83 van de toezichtswet beursvennootschappen bevat wettelijke voorschriften inzake leningen, kredieten en borgstellingen die door beursvennootschappen¹³ worden verstrekt aan hun leiders, aandeelhouders en verbonden personen. Deze voorschriften worden nader toegelicht in circulaire NBB_2017_21.

---

¹² In artikel 63, § 8 van de toezichtswet beursvennootschappen wordt meer specifiek bepaald dat de NBB onverwijld in kennis moet worden gesteld van de externe functies die worden uitgeoefend door de bestuurders en de effectieve leiders, met uitzondering van de effectieve leiders van het niveau "N-1" (en niet van de functies die worden uitgeoefend door de verantwoordelijken voor de onafhankelijke controlefuncties). In de praktijk mag van deze kennisgevingsverplichting enkel worden afgeweken voor nieuwe externe functies die worden verricht tijdens het uitoefenen van een andere functie (via het formulier "Nieuwe elementen – Nieuwe externe functie"). Deze afwijking doet ook geen afbreuk aan de verplichting voor de vennootschappen om deze informatie jaarlijks te actualiseren in het eManex-platform, dat een overzicht biedt van alle externe functies die worden uitgeoefend door bestuurders, effectieve leiders en verantwoordelijken voor onafhankelijke controlefuncties.

¹³ Artikel 83 van de toezichtswet beursvennootschappen is niet van toepassing op beleggingsholdings en gemengde financiële holdings.

- 3:16 Artikel 83 van de toezichtswet beursvennootschappen voorziet in de verplichting voor vennootschappen om de NBB in kennis te stellen van leningen, kredieten, borgstellingen en andere transacties die de drempel van 100 000 euro overschrijden.
- 3:17 Voor meer informatie zij verwezen naar circulaire NBB_2017_21 en naar de paragrafen 110 tot en met 119 van de richtsnoeren EBA/GL/2021/14.

4. PASSENDE BEDRIJFSORGANISATIE

4:1 De vereiste om te beschikken over een solide en passende regeling voor de bedrijfsorganisatie teneinde een doeltreffend en voorzichtig beleid van de vennootschap te garanderen, wordt op algemene wijze beschreven in artikel 17 van de toezichtswet beursvennootschappen. Het gaat om een essentiële wettelijke verplichting die inherent deel uitmaakt van het wettelijk statuut van de beursvennootschappen. Deze vereiste moet in alle gevallen worden nageleefd; enkel de draagwijdte en intensiteit ervan verschillen naargelang van de aard, schaal en complexiteit van de risico's die inherent zijn aan het bedrijfsmodel en aan de werkzaamheden van de vennootschap (toepassing van het evenredigheidsbeginsel). De beleidsstructuur moet steeds gelijke tred houden met de ontwikkeling van het bedrijf. De vereiste wordt in de toezichtswet beursvennootschappen geconcretiseerd aan de hand van een niet-limitatieve, thematische lijst van de verschillende deelaspecten, waarop hierna nader wordt ingegaan.

4.1. BELEIDSSTRUCTUUR

4.1.1. ALGEMENE VEREISTEN

Wettelijk en regelgevend kader:

1. Toezichtswet beursvennootschappen: art. 17, § 1, 1°, 29 en 56
2. Relevante thematische NBB-circulaires: /
3. Internationale referentiedocumenten:
  - Richtsnoeren EBA/GL/2021/14 van 2 juli 2021 inzake interne governance overeenkomstig Richtlijn (EU) 2019/2034 => paragrafen 22 tot en met 60

4:2 De vennootschap bezit een transparante beleidsstructuur die een doeltreffend en voorzichtig beleid garandeert in het licht van de aard, schaal en complexiteit van de risico's die inherent zijn aan haar bedrijfsmodel en werkzaamheden.

4:3 Overeenkomstig artikel 17 van de toezichtswet beursvennootschappen geldt als basisregel dat er op het hoogste niveau een scheiding is tussen de functies die verantwoordelijk zijn voor de effectieve leiding en de functies die hierop toezicht houden. Het gaat hierbij om de volgende functies:

- de beleidsfunctie, die verantwoordelijk is voor de bepaling van het algemeen beleid en de strategie;
- de managementfunctie, die verantwoordelijk is voor de leiding van de bedrijfsactiviteit; en
- de toezichtsfunctie, die verantwoordelijk is voor het toezicht op het management.

4:4 De toezichtswet beursvennootschappen voorziet in een governancemodel sui generis¹⁴. In beursvennootschappen wordt de beleidsfunctie toevertrouwd aan de uitvoerende en niet-uitvoerende bestuurders in het wettelijk bestuursorgaan, de managementfunctie aan de uitvoerende bestuurders¹⁵ en, ten slotte, de toezichtsfunctie aan de niet-uitvoerende bestuurders, in het bijzonder (maar niet exclusief), indien van toepassing, de leden van de gespecialiseerde comités van het

¹⁴ Niettegenstaande de bijzonderheden waarin de toezichtswet beursvennootschappen voorziet als gevolg van het governancemodel sui generis, blijven de in het WVV opgenomen bepalingen van gemeen recht van toepassing.

¹⁵ Effectieve leiders kunnen zowel uitvoerende bestuurders zijn als personen die, zonder de hoedanigheid van bestuurder te hebben, door de vennootschap als effectieve leiders worden beschouwd wegens de rechtstreekse en doorslaggevende invloed die zij kunnen uitoefenen op het beheer van alle of bepaalde activiteiten van de vennootschap.

wettelijk bestuursorgaan die zijn opgericht op basis van de toezichtswet beursvennootschappen (risicocomité en remuneratiecomité) of op vrijwillige basis¹⁶.

- 4:5 De verantwoordelijkheden voor het bestuur en het toezicht op het bestuur van de vennootschap zijn duidelijk afgebakend. De managementfunctie legt de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van alle geledingen van de organisatie vast, preciseert de procedures en de rapporteringslijnen en ziet toe op hun toepassing. De wisselwerking tussen de managementfunctie en de toezichtsfunctie is efficiënt en constructief.

4.1.2. WETTELIJK BESTUURSORGAAN

Wettelijk en regelgevend kader:

1. Toezichtswet beursvennootschappen: art. 19, 20, 29, 32, § 2, 56-58, 61, § 3 en 64
2. Relevante thematische NBB-circulaires:
  - Circulaire NBB_2024_03 van 14 februari 2024 tot omzetting van de EBA-richtsnoeren EBA/GL/2023/08 van 18 december 2023 die een nieuwe rapportering over diversiteit invoeren voor kredietinstellingen en beursvennootschappen
  - Mededeling NBB_2023_04 van 12 april 2023 over diversiteit - vergelijkende analyses EBA en NBB en prudentiële verwachtingen
  - Mededeling NBB_2022_34 van 22 december 2022 over de actualisering van het "fit & proper"-handboek
  - Circulaire NBB_2021_27 van 16 november 2021 tot omzetting van de richtsnoeren EBA/GL/2021/06 van 2 juli 2021 voor het beoordelen van de geschiktheid van leden van het leidinggevend orgaan en medewerkers met een sleutelfunctie
  - Mededeling NBB_2021_04 van 19 januari 2021 betreffende Project HIVE en de digitalisatie van het "fit & proper"-proces
  - Mededeling NBB_2018_05 van 8 februari 2018 betreffende het verslag van het wettelijk bestuursorgaan over de beoordeling van de compliancefunctie
3. Internationale referentiedocumenten:
  - Richtsnoeren EBA/GL/2021/14 van 2 juli 2021 inzake interne governance overeenkomstig Richtlijn (EU) 2019/2034 => paragrafen 22-32 en 36-43

4.1.2.1. Samenstelling

4.1.2.1.1. Leden en statuut

- 4:6 Het wettelijk bestuursorgaan is samengesteld uit niet-uitvoerende bestuurders en uitvoerende bestuurders (d.w.z. leden van de effectieve leiding of, in voorkomend geval, van het directiecomité). Om de toezichtsfunctie van het wettelijk bestuursorgaan te vrijwaren, zijn de meerderheid van de leden niet-uitvoerende bestuurders en mag een persoon die deelneemt aan de effectieve leiding, in voorkomend geval een lid van het directiecomité, niet de functie van voorzitter van het wettelijk bestuursorgaan bekleden¹⁷. Wanneer het WVV voor de betrokken vennootschapsvorm in een dagelijks bestuur voorziet, mag dat niet worden opgedragen aan een niet-uitvoerend lid van het wettelijk bestuursorgaan¹⁸.
- 4:7 De omvang van het wettelijk bestuursorgaan wordt bepaald met inachtneming van de aard, de omvang en de complexiteit van de werkzaamheden van de vennootschap alsook met haar interne organisatie en kapitaalstructuur. Het moet enerzijds klein genoeg zijn om een doeltreffende

¹⁶ Artikel 24 (en artikel 25 voor de kleine beursvennootschappen) van de toezichtswet beursvennootschappen.

¹⁷ Overeenkomstig artikel 20, § 2 van de toezichtswet beursvennootschappen geldt dit niet voor kleine beursvennootschappen.

¹⁸ Overeenkomstig artikel 20, § 2 van de toezichtswet beursvennootschappen geldt dit niet voor kleine beursvennootschappen.

besluitvorming mogelijk te maken, maar anderzijds groot genoeg om ervoor te zorgen dat de bestuurders ervaring en kennis inbrengen uit verschillende gebieden die relevant zijn voor een gepast beheer ervan en dat wijzigingen in de samenstelling ervan kunnen worden doorgevoerd zonder overmatige verstoring, teneinde de continuïteit te waarborgen.

- 4:8 Overeenkomstig artikel 15 van de toezichtswet beursvennootschappen zijn de (uitvoerende en niet-uitvoerende) leden van het wettelijk bestuursorgaan natuurlijke personen.
- 4:9 Wat het sociaal statuut betreft, mag een functie als bestuurder van een beursvennootschap niet worden uitgeoefend in het kader van een arbeidsovereenkomst (dit mandaat moet worden uitgeoefend onder het sociaal statuut van zelfstandige) en is een cumul van twee statuten (zelfstandige en werknemer) binnen eenzelfde vennootschap of in een vennootschap waarin de vennootschap in kwestie een deelneming bezit, niet verzoenbaar met de voor beursvennootschappen geldende beginselen van deugdelijk bestuur¹⁹ (artikel 64 van de toezichtswet beursvennootschappen). Hierop zijn echter uitzonderingen mogelijk indien de vennootschap moet voldoen aan verplichtingen naar buitenlands recht die de aanwezigheid van werknemers in het wettelijk bestuursorgaan vereisen.

4.1.2.1.2. Onafhankelijke bestuurders in de zin van artikel 3, 64° van de toezichtswet beursvennootschappen

- 4:10 De onafhankelijke niet-uitvoerende bestuurders zien er in het besluitvormingsproces specifiek op toe dat rekening wordt gehouden met de belangen van alle interne en externe belanghebbenden ("stakeholders") van de vennootschap, met name haar minderheidsaandeelhouders en beleggers, enz. Op die manier dragen de onafhankelijke bestuurders bij tot het toezicht op het management.
- 4:11 Krachtens artikel 24 van de toezichtswet beursvennootschappen moeten vennootschappen die verplicht zijn een risicocomité en een remuneratiecomité op te richten, ervoor zorgen dat in elk van deze comités ten minste één onafhankelijke bestuurder zetelt. De vereiste om een onafhankelijke bestuurder te hebben, geldt echter niet voor kleine beursvennootschappen, aangezien zij krachtens artikel 25 van de toezichtswet beursvennootschappen zijn vrijgesteld van de verplichting om een risicocomité en een remuneratiecomité op te richten.
- 4:12 Vóór de inwerkingtreding van het WVV werd in de toezichtswet beursvennootschappen verwezen naar artikel 526ter van het vroegere Wetboek van vennootschappen voor het begrip onafhankelijke bestuurder en de criteria waaraan deze moesten voldoen. Deze elementen zijn nu opgenomen in artikel 3, 64° van de toezichtswet beursvennootschappen, met verwijzing naar de criteria die zijn opgenomen in de richtsnoeren EBA/GL/2021/14. Niet-naleving van een van de onafhankelijkheidscriteria heeft niet automatisch tot gevolg dat de betrokkene niet langer als onafhankelijk kan worden beschouwd. De vennootschap heeft de mogelijkheid om tegenover de NBB aan te tonen dat, hoewel niet alle criteria vervuld zijn, de onafhankelijkheid van de betrokkene niet in het gedrang komt (toepassing van het "comply or explain"-beginsel). In dit geval dient de vennootschap een verzoek om vrijstelling in. Vervolgens beslist de NBB of dit verzoek al dan niet wordt ingewilligd²⁰.

4.1.2.1.3. Selectie van de bestuurders – geschiktheid en diversiteit

- 4:13 Bestuurders moeten permanent over de voor de uitoefening van hun functie vereiste professionele betrouwbaarheid en passende deskundigheid beschikken, zowel individueel als collectief.

¹⁹ Onder meer onafhankelijkheid van geest, collegialiteit binnen het wettelijk bestuursorgaan, enz.

²⁰ De beslissingen van de NBB betreffende enerzijds de geschiktheid van de betrokkene en anderzijds het verzoek om vrijstelling van een van de criteria van artikel 3, 64° van de toezichtswet beursvennootschappen worden doorgaans tegelijkertijd genomen. Het kan echter niet worden uitgesloten dat zij los van elkaar worden genomen wanneer de kwestie van de onafhankelijkheid een bredere reikwijdte heeft en gevolgen heeft voor het deugdelijk bestuur.

- 4:14 Concreet betekent dit dat bestuurders moeten: (i) beschikken over voldoende professionele betrouwbaarheid; (ii) voldoende kennis, vaardigheden en ervaring hebben om hun taken te vervullen; (iii) in staat zijn eerlijk en met onafhankelijkheid van geest te handelen; (iv) voldoende tijd kunnen besteden aan het vervullen van hun taken; en (v) bijdragen tot de collectieve geschiktheid van het wettelijk bestuursorgaan en, in voorkomend geval, van het directiecomité.
- 4:15 Wat de collectieve geschiktheid betreft, dient het wettelijk bestuursorgaan als geheel te allen tijde over voldoende kennis, vaardigheden en ervaring te beschikken om inzicht te hebben in de activiteiten van de vennootschap, met inbegrip van de voornaamste risico's waaraan zij is blootgesteld²¹. Voor de bevoegdheidsgebieden van het wettelijk bestuursorgaan zij verwezen naar het "fit & proper"-handboek van de NBB (hoofdstuk 3).
- 4:16 De samenstelling van het wettelijk bestuursorgaan moet ook een afspiegeling zijn van een diversiteit aan genders, opleidingen, professionele achtergronden, leeftijden en - voor internationaal actieve instellingen - geografische herkomsten. Een verscheidenheid aan achtergronden, ervaringen, waarden, meningen en standpunten in het wettelijk bestuursorgaan verbetert immers het besluitvormingsproces voor strategieën en het nemen van risico's binnen een vennootschap. De bevordering van diversiteit is verankerd in de toezichtswet beursvennootschappen. Overeenkomstig artikel 29 van de toezichtswet beursvennootschappen moeten vennootschappen diversiteit hanteren als een van de criteria voor de samenstelling van het wettelijk bestuursorgaan en moeten zij een diversiteitsbeleid opstellen waarin ten minste naar de bovengenoemde aspecten wordt verwezen.
- 4:17 Op het gebied van genderdiversiteit in het bijzonder wordt in de toezichtswet beursvennootschappen een evenwichtige genderverdeling van bijzonder belang geacht voor een adequate vertegenwoordiging van de samenleving in de bestuursorganen van de vennootschappen. In dit verband voorziet de wet in de vaststelling van een streefpercentage voor de vertegenwoordiging van het ondervertegenwoordigde gender in het wettelijk bestuursorgaan en in de uitstippeling van een plan om het aantal vertegenwoordigers van dit gender te verhogen en op die manier het streefpercentage te halen. Dit streefpercentage moet voor het wettelijk bestuursorgaan als geheel worden vastgesteld. Indien de omvang van het directiecomité groot genoeg is, kan het streefpercentage worden opgesplitst tussen het wettelijk bestuursorgaan en het directiecomité. Het streefpercentage, het bovengenoemde plan en de uitvoeringsmodaliteiten ervan moeten worden openbaar gemaakt overeenkomstig artikel 48, punt b) van Verordening 2019/2033 en worden meegedeeld aan de NBB. Bij het stellen van diversiteitsdoelen houden de beursvennootschappen rekening met de resultaten van de door de EBA gepubliceerde diversiteitsbenchmarking.
- 4:18 Als onderdeel van de jaarlijkse toetsing van de samenstelling van het wettelijk bestuursorgaan documenteren de vennootschappen in hoeverre de gestelde doelen zijn bereikt. Indien de diversiteitsdoelen niet zijn bereikt, documenteren de vennootschappen wat hiervan de oorzaken zijn en welke maatregelen binnen welke termijn moeten worden genomen om te waarborgen dat deze doelen worden gehaald. In overeenstemming met circulaire NBB_2024_03 moeten bepaalde beursvennootschappen ook rapporteren over diversiteit aan de NBB.

4.1.2.1.4. Voorzitter van het wettelijk bestuursorgaan

- 4:19 De voorzitter van het wettelijk bestuursorgaan geeft leiding aan het wettelijk bestuursorgaan, draagt bij aan een doeltreffende informatiestroom binnen het wettelijk bestuursorgaan en tussen het wettelijk bestuursorgaan, zijn gespecialiseerde comités en de effectieve leiding (in voorkomend geval het directiecomité), en is verantwoordelijk voor het algehele doeltreffende functioneren ervan. Voor nadere informatie over de specifieke taken van de voorzitter zij verwezen naar de paragrafen 39 tot en met 43 van de richtsnoeren EBA/GL/2021/14.

---

²¹ Het toezicht op de collectieve geschiktheid valt onder zowel het toezicht op deugdelijk bestuur als het "fit & proper"-toezicht (doordat collectieve geschiktheid een van de elementen is die deel uitmaken van het begrip passende deskundigheid).

4.1.2.2. Taken

4:20 Krachtens artikel 19 van de toezichtswet beursvennootschappen draagt het wettelijk bestuursorgaan de algemene verantwoordelijkheid voor de vennootschap. Het oefent meer bepaald de twee onderstaande functies uit.

4.1.2.2.1. Beleidsfunctie

4:21 De belangrijkste taak van het wettelijk bestuursorgaan is het vaststellen van de strategie en het algemeen beleid van de vennootschap.

4:22 Van het wettelijk bestuursorgaan wordt verwacht dat het de strategie en de doelstellingen van de vennootschap en haar organisatie voor het verrichten van beleggingsdiensten, het uitvoeren van beleggingsactiviteiten en het verlenen van nevendiensten vaststelt, alsook de van het personeel vereiste vaardigheden, kennis en deskundigheid en de middelen, procedures en mechanismen waarmee of in het kader waarvan de vennootschap deze diensten verleent en haar activiteiten uitoefent. Hieronder valt ook interne kapitaaltoereikendheid, uitbesteding, bedrijfscontinuïteit, cliëntacceptatie, belangenconflicten en bescherming van de rechten van cliënten in verband met de aangehouden cliëntentegoeden.

4:23 Het wettelijk bestuursorgaan bepaalt het risicobeleid en stelt de risicotolerantie van de vennootschap vast voor al haar werkzaamheden. Het dient op de eerste lijn te staan voor strategische beslissingen op risicogebied en is nauw betrokken bij het doorlopende toezicht op de ontwikkeling van het risicoprofiel van de vennootschap. Hiervoor is vereist dat het wettelijk bestuursorgaan te allen tijde over relevante en volledige informatie beschikt over de risico's die de vennootschap loopt.

4:24 Daarnaast stelt het wettelijk bestuursorgaan onder meer het geschiktheidsbeleid, het integriteitsbeleid en het beloningsbeleid vast. In overeenstemming met artikel 19 van de toezichtswet beursvennootschappen keurt het ook het governancememorandum goed.

4:25 Voor meer informatie over de taken van het wettelijk bestuursorgaan zij verwezen naar de toezichtswet beursvennootschappen en naar de paragrafen 22 tot en met 31 van de richtsnoeren EBA/GL/2021/14.

4.1.2.2.2. Toezichtsfunctie

4:26 Het toezicht op de werkzaamheden en de regelmatige beoordeling van de beleidsstructuur, de organisatie en de internecontrolemechanismen van de vennootschap vormen de tweede belangrijke pijler van de verantwoordelijkheden van het wettelijk bestuursorgaan.

4:27 Overeenkomstig artikel 56 van de toezichtswet beursvennootschappen moet het bestuursorgaan periodiek en minstens eenmaal per jaar de doeltreffendheid beoordelen van de organisatieregelingen van de vennootschap, met inbegrip van de specifieke organisatieregelingen inzake het bijhouden van gegevens over beleggingsdiensten, de bescherming van cliëntenrechten, het onderscheid tussen voor cliënten aangehouden tegoeden en eigen tegoeden, het goedkeuringsproces voor financiële instrumenten bestemd voor de verkoop en het aanhouden van geldmiddelen. Daarnaast beoordeelt het periodiek de adequaatheid en de implementatie van de strategische doelstellingen van de vennootschap bij het verlenen en verrichten van beleggingsdiensten en -activiteiten en nevendiensten.

4:28 Het wettelijk bestuursorgaan beoordeelt ook de goede werking van de onafhankelijke controlefuncties. Behalve op de beoordeling die het kan uitvoeren op grond van zijn regelmatige contacten en van de informatie die het van deze drie functies ontvangt, baseert het wettelijk bestuursorgaan zich met name op het periodiek verslag van de effectieve leiding of, in voorkomend geval, het directiecomité. Het ziet er tevens op toe dat de effectieve leiding de nodige maatregelen neemt om eventuele tekortkomingen te verhelpen. Het wettelijk bestuursorgaan bezorgt jaarlijks aan

de NBB een verslag over de beoordeling van de compliancefunctie, overeenkomstig artikel 32, § 2 van de toezichtswet beursvennootschappen.

- 4:29 De verantwoordelijkheid voor dit toezicht op de werking van de vennootschap ligt bij het wettelijk bestuursorgaan in zijn toezichtsfunctie, en in het bijzonder bij de niet-uitvoerende bestuurders, die de meerderheid van de leden van dit orgaan uitmaken. Deze laatsten moeten samenwerken om ervoor te zorgen dat dit toezicht goed wordt uitgeoefend. Dit toezicht kan met name de volgende vormen aannemen:
- de rapportering door de onafhankelijke controlefuncties;
  - de effectieve gebruikmaking van de onderzoeksbevoegdheden waarover de leden van het wettelijk bestuursorgaan beschikken;
  - de rapportering door de effectieve leiding aan het wettelijk bestuursorgaan over de ontwikkeling van de activiteiten van de vennootschap; en
  - de uitoefening van het recht op toegang van deze functie tot de informatie en documenten die nodig zijn voor het uitvoeren van haar taken, waaronder eventueel de notulen van de effectieve leiding of, in voorkomend geval, het directiecomité²².
- 4:30 De uitoefening van dit toezicht veronderstelt tevens dat informatie en voorstellen geformuleerd door leden van de effectieve leiding kritisch worden geëvalueerd en desgevallend ter discussie worden gesteld, zodat besluiten met kennis van zaken worden genomen.
- 4:31 Voor nadere informatie zij verwezen naar de paragrafen 36 tot en met 38 van de richtsnoeren EBA/GL/2021/14.

4.1.2.3. Werking

- 4:32 Het wettelijk bestuursorgaan is een collegiaal orgaan. Overeenkomstig artikel 29 van de toezichtswet beursvennootschappen ziet het benoemingscomité erop toe dat één persoon of een kleine groep van personen de besluitvorming van het wettelijk bestuursorgaan niet domineren op een wijze die de belangen van de vennootschap in haar geheel schade berokkent.
- 4:33 De notulen van de vergaderingen van het wettelijk bestuursorgaan geven een samenvatting van de besprekingen, specificeren de besluiten die werden genomen en maken melding van de vragen en uiteenlopende standpunten van de bestuurders, in overeenstemming met principe 3.8 van de corporate governance code zoals bekendgemaakt bij koninklijk besluit van 12 mei 2019.
- 4:34 Er wordt aanbevolen dat het wettelijk bestuursorgaan een intern reglement²³ vaststelt waarin zijn samenstelling, taken en werking worden beschreven. De NBB beveelt aan om dit intern reglement als bijlage bij het governancememorandum te voegen.
- 4:35 Het wettelijk bestuursorgaan komt vaak genoeg bijeen opdat het zijn opdrachten doeltreffend kan vervullen. Aanbevolen wordt om ten minste eenmaal per jaar een specifieke strategievergadering te houden.
- 4:36 Het wettelijk bestuursorgaan beoordeelt geregeld de werking van de beleidsstructuur, inzonderheid van de bestuursorganen, met inbegrip van hun bevoegdheden, samenstelling, omvang en aantal vergaderingen, alsook de individuele aanwezigheidsgraad van de bestuurders. Voor de beoordeling kunnen externe facilitators worden ingezet. Overeenkomstig artikel 29 van de toezichtswet beursvennootschappen is op dit punt tevens een belangrijke rol weggelegd voor het benoemingscomité. Het "fit & proper"-handboek van de NBB en de richtsnoeren EBA/GL/2021/06

---

²² Zie artikel 56, § 1, derde lid van de toezichtswet beursvennootschappen. De notulen van de effectieve leiding of, in voorkomend geval, het directiecomité dienen via een beveiligde IT-tool ter beschikking te worden gesteld van alle bestuurders.

²³ Dit reglement moet niet noodzakelijkerwijs voldoen aan de voorwaarden van artikel 2:59 van het WVV.

leggen vast in welke situaties de individuele of collectieve geschiktheid van de leden van het wettelijk bestuursorgaan dient te worden herbeoordeeld.

- 4:37 De niet-uitvoerende bestuurders evalueren minstens éénmaal per jaar de wisselwerking met de uitvoerende bestuurders, in voorkomend geval in hun afwezigheid. De conclusies van deze evaluaties worden genotuleerd, evenals de maatregelen die worden genomen om de werking van de beleidsstructuur te verbeteren.
- 4:38 Indien de vennootschap een nieuwe bestuurder wenst te benoemen, het mandaat van een bestaande bestuurder wenst te hernieuwen of beslist om het mandaat van een bestaande bestuurder niet te hernieuwen of een bestaande bestuurder uit diens functie te ontheffen, of in kennis wordt gesteld van het ontslag van een bestaande bestuurder, moet zij de NBB hiervan voorafgaandelijk in kennis stellen overeenkomstig artikel 61, § 1 van de toezichtswet beursvennootschappen. Overeenkomstig artikel 61, § 3 van dezelfde wet moet de vennootschap de NBB ook informeren over de taakverdeling tussen de leden van het wettelijk bestuursorgaan en belangrijke wijzigingen in deze taakverdeling vooraf ter goedkeuring aan haar voorleggen²⁴.
- 4:39 De leden van het wettelijk bestuursorgaan krijgen een introductie en opleidingen overeenkomstig de paragrafen 95 tot en met 101 van de richtsnoeren EBA/GL/2021/06. Deze opleidingen moeten ervoor zorgen dat zij gemakkelijker een goed beeld krijgen van de relevante wetgeving, regelgeving en administratieve bepalingen, van de structuur, het bedrijfsmodel, het risicoprofiel²⁵ en de governanceregelingen van de vennootschap, evenals van hun taken. Conform artikel 56, § 3, tweede lid van de toezichtswet beursvennootschappen ziet het wettelijk bestuursorgaan erop toe dat de vennootschap voldoende personele en financiële middelen wijdt aan de permanente opleiding van zijn leden. Voor meer informatie zij verwezen naar het "fit & proper"-handboek van de NBB.

4.1.3. EFFECTIEVE LEIDING (IN VOORKOMEND GEVAL HET DIRECTIECOMITÉ)

Wettelijk en regelgevend kader:

1. Toezichtswet beursvennootschappen: art. 21, 22, 59, 60 en 61, § 3
2. Relevante thematische NBB-circulaires:
  - Mededeling NBB_2022_34 van 22 december 2022 over de actualisering van het "fit & proper"-handboek
  - Circulaire NBB_2021_27 van 16 november 2021 tot omzetting van de richtsnoeren EBA/GL/2021/06 van 2 juli 2021 voor het beoordelen van de geschiktheid van leden van het leidinggevend orgaan en medewerkers met een sleutelfunctie
  - Mededeling NBB_2021_04 van 19 januari 2021 betreffende Project HIVE en de digitalisatie van het "fit & proper"-proces
  - Circulaire NBB_2011_09 van 20 december 2011 betreffende het verslag van de effectieve leiding inzake de beoordeling van de interne controle, het verslag van de effectieve leiding inzake de beoordeling van de interne controle betreffende beleggingsdiensten en -activiteiten en de verklaring van de effectieve leiding inzake de periodieke prudentiële rapportering
3. Internationale referentiedocumenten:
  - Richtsnoeren EBA/GL/2021/14 van 2 juli 2021 inzake interne governance overeenkomstig Richtlijn (EU) 2019/2034 => paragrafen 32 tot en met 35

- 4:40 De bedrijfsvoeringsfunctie (managementfunctie) van de vennootschap wordt toegewezen aan haar effectieve leiding.

²⁴ Zie voetnoot 129 van het "fit & proper"-handboek van de NBB.

²⁵ Waaronder met betrekking tot milieu- en klimaatrisico's.

4:41 Overeenkomstig artikel 21 van de toezichtswet beursvennootschappen kan de NBB de oprichting van een directiecomité eisen wanneer de omvang, de interne organisatie of de activiteiten van de vennootschap dit rechtvaardigen²⁶. Een directiecomité bevordert de effectiviteit van het vier-ogen-toezicht en de collegialiteit in de besluitvorming over de bedrijfsleiding. De vennootschap kan ook op vrijwillige basis een directiecomité oprichten, op voorwaarde dat ze de NBB in kennis stelt van haar voornemen en dat de NBB binnen de 30 werkdagen geen bezwaar maakt. De oprichting van een directiecomité moet in de statuten zijn vastgelegd.

4.1.3.1. Samenstelling

Leden en statuut

4:42 De effectieve leiding bestaat uit ten minste twee personen wier positie hen in staat stelt om elkaar effectief te controleren (tweehoofdige controle). De NBB beveelt aan om drie of meer effectieve leiders te hebben om impasses te voorkomen.

4:43 Effectieve leiders kunnen zowel uitvoerende bestuurders zijn als personen die, zonder de hoedanigheid van bestuurder te hebben, door de vennootschap als effectieve leiders worden beschouwd wegens de rechtstreekse en doorslaggevende invloed die zij kunnen uitoefenen op het beheer van alle of bepaalde activiteiten van de vennootschap. De effectieve leider aan wie het dagelijks bestuur wordt gedelegeerd (voor vennootschapsvormen waar dit mogelijk is) moet noodzakelijkerwijs een uitvoerend bestuurder zijn.

4:44 Wanneer een directiecomité wordt opgericht, vereist artikel 21, § 4 van de toezichtswet beursvennootschappen dat dit comité uitsluitend is samengesteld uit leden van het wettelijk bestuursorgaan²⁷.

4:45 De NBB beveelt aan dat de effectieve leiding of, in voorkomend geval, het directiecomité ten minste de volgende 3 functies omvat: de Chief Executive Officer, de Chief Financial Officer en de Chief Risk Officer.

4:46 De leden van de effectieve leiding en, in voorkomend geval, het directiecomité moeten natuurlijke personen zijn die voldoen aan de (individuele en collectieve) geschiktheidsvereisten in het "fit & proper"-handboek van de NBB. Effectieve leiders die lid zijn van het wettelijk bestuursorgaan moeten hun mandaat uitoefenen onder het sociaal statuut van zelfstandige (geen uitzonderingen mogelijk)²⁸. Als de samenstelling van de effectieve leiding of, in voorkomend geval, het directiecomité gemengd is (d.w.z. samengesteld uit (een) uitvoerende bestuurder(s) en (een) niet-bestuurder(s)), moet(en) de niet-bestuurder(s) ook het statuut van zelfstandige hebben²⁹.

Chief Executive Officer

4:47 De aanwijzing van een Chief Executive Officer of CEO (of, in voorkomend geval, voorzitter van het directiecomité), draagt bij aan het algehele doeltreffende en coherente functioneren van de beursvennootschap en aan een doeltreffende informatiestroom met het wettelijk bestuursorgaan.

Chief Financial Officer

---

²⁶ De NBB kan ook kleine beursvennootschappen verplichten een directiecomité op te richten.

²⁷ Overeenkomstig artikel 22 van de toezichtswet beursvennootschappen kan hiervan echter worden afgeweken om een directiecomité te hebben met een gemengde samenstelling (bestuurders en niet-bestuurders).

²⁸ Zie in dit verband artikel 64 van de toezichtswet beursvennootschappen. Zo moet de effectieve leider aan wie het dagelijks bestuur wordt gedelegeerd (voor vennootschapsvormen waar dit mogelijk is) een uitvoerend bestuurder zijn met het statuut van zelfstandige.

²⁹ Een verhouding van ondergeschiktheid - in de veronderstelling dat die bewezen is - zou de goede werking en de collegialiteit van de effectieve leiding in het gevaar brengen.

4:48 De toezichtswet beursvennootschappen vereist niet dat de financieel directeur (doorgaans Chief Financial Officer of CFO genoemd) lid is van de effectieve leiding of, in voorkomend geval, van het directiecomité. In de praktijk is dit echter heel vaak het geval, en deze regeling wordt aanbevolen door de NBB. De CFO is algemeen verantwoordelijk voor het beheer van de financiële middelen, de financiële planning en de financiële verslaggeving. In vennootschappen waar de CFO geen effectieve leider is of, in voorkomend geval, geen lid is van het directiecomité, moet deze functie worden toevertrouwd aan een hoger kaderlid (niveau “N-1” ten opzichte van de effectieve leiding).

Chief Risk Officer

4:49 In overeenstemming met artikel 33, § 3 van de toezichtswet beursvennootschappen is de verantwoordelijke voor de risicobeheerfunctie (doorgaans Chief Risk Officer of CRO genoemd) een effectieve leider of, in voorkomend geval, een lid van het directiecomité. In principe mag deze persoon alleen voor de risicobeheerfunctie verantwoordelijk zijn. In afwijking van dit beginsel kan de NBB de CRO echter toestaan ook verantwoordelijk te zijn voor de compliancefunctie, op voorwaarde dat deze twee functies afzonderlijk worden uitgeoefend.

4:50 Voorts kan de NBB - met inachtneming van het evenredigheidsbeginsel - toestaan dat de risicobeheerfunctie wordt toevertrouwd aan een hoger kaderlid (niveau “N-1” ten opzichte van de effectieve leiders), mits er in hoofde van deze persoon geen belangenconflict bestaat. Ook kleine beursvennootschappen kunnen deze toestemming vragen.

Hooggeplaatste leidinggevende die verantwoordelijk is voor de bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme (SWG/FT)

4:51 Overeenkomstig artikel 9, § 1 van de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten wijst de vennootschap onder de leden van de effectieve leiding of, in voorkomend geval, het directiecomité een hooggeplaatste leidinggevende aan die verantwoordelijk is voor SWG/FT. De voor SWG/FT verantwoordelijke hooggeplaatste leidinggevende dient over algemene kennis op het vlak van SWG/FT te beschikken, teneinde de door de ALMCO genomen maatregelen aan een kritisch onderzoek te kunnen onderwerpen en erop toe te zien dat de bepalingen van de bovengenoemde wet worden nageleefd. Er moet ook op worden toegezien dat de voor SWG/FT verantwoordelijke hooggeplaatste leidinggevende deze taak niet cumuleert met andere taken die WG/FT-risico's kunnen opleveren (bv. de commerciële functie).

4.1.3.2. Taken

4:52 Overeenkomstig met name artikel 59 van de toezichtswet beursvennootschappen hebben de effectieve leiders of, in voorkomend geval, de leden van het directiecomité de volgende taken:

- instaan voor de leiding van de bedrijfsactiviteit van de vennootschap en de uitbouw van de managementstructuur;
- toezicht houden op het lijnmanagement en op de naleving van de toegewezen bevoegdheden en verantwoordelijkheden, evenals op de financiële verslaggeving;
- voorstellen doen en advies geven aan het wettelijk bestuursorgaan voor de bepaling van het algemeen beleid en de strategie van de vennootschap en meedelen van alle relevante gegevens en data om het wettelijk bestuursorgaan in staat te stellen geïnformeerde beslissingen te treffen;
- onverminderd het toezicht van het wettelijk bestuursorgaan, instaan voor de organisatie, aansturing en beoordeling van de internecontrolemechanismen en -procedures, inzonderheid van de onafhankelijke controlefuncties;
- toezien op de correcte tenuitvoerlegging van het beloningsbeleid, dat door het wettelijk bestuursorgaan wordt vastgelegd;
- de nodige maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat de vennootschap de risico's beheerst, waaronder het verstrekken van de juiste informatie aan het wettelijk bestuursorgaan over alle

significante risico's en alle beleidslijnen van de vennootschap voor het beheren en beheersen van significante risico's;

- g) een systeem van interne controle organiseren dat een redelijke zekerheid verschaft betreffende de betrouwbaarheid van de interne rapportering alsook van het financiële verslaggevingsproces, zodat de jaarrekening in overeenstemming is met de geldende boekhoudreglementering;
- h) verslag uitbrengen bij het wettelijk bestuursorgaan over de financiële positie van de vennootschap, de doeltreffendheid van de internecontrolemechanismen en alle aspecten die nodig zijn om zijn taken naar behoren te kunnen vervullen.

4:53 Wat betreft dit laatste punt bepaalt artikel 59 van de toezichtswet beursvennootschappen dat het directiecomité minstens om de twee jaar, naargelang de omvang van de vennootschap, moet rapporteren aan het wettelijk bestuursorgaan, de erkend commissaris en de NBB over de beoordeling van de doeltreffendheid van de door de wet opgelegde organisatieverplichtingen en over de eventuele genomen maatregelen om tekortkomingen aan te pakken³⁰.

4:54 Verder dient de effectieve leiding halfjaarlijks aan de NBB te verklaren dat de periodieke staten in overeenstemming zijn met de boekhouding en de inventarissen ("verklaring over de prudentiële rapportering"). Een kopie van deze verklaring wordt bezorgd aan het wettelijk bestuursorgaan en aan de erkend commissaris.

4:55 Voor nadere informatie over de taken van de effectieve leiding (in voorkomend geval het directiecomité) zij verwezen naar de paragrafen 32 tot en met 35 van de richtsnoeren EBA/GL/2021/14.

---

³⁰ Zoals aangegeven in circulaire NBB_2011_09 dient het directiecomité daartoe twee verslagen over te maken, namelijk het verslag inzake de beoordeling van de interne controle en het verslag inzake de beoordeling van de interne controle betreffende beleggingsdiensten en -activiteiten.

4.1.3.3. Werking

- 4:56 De effectieve leiding vormt een college dat gezamenlijk - bij voorkeur unaniem, zoniet bij meerderheid - tot beslissingen komt, waarbij de effectieve leiders elkaar effectief controleren³¹. Als er een directiecomité wordt opgericht, is het een collegiaal orgaan.
- 4:57 De collegialiteit verhindert echter niet dat de leden van de effectieve leiding of, in voorkomend geval, het directiecomité individueel specifieke bevoegdheidsgebieden krijgen toebedeeld. In dit verband wordt aanbevolen dat bij de interne taakverdeling tussen de effectieve leiders (in voorkomend geval de leden van het directiecomité) (i) een strikte scheiding wordt gehandhaafd tussen "Risk Management" en "Investment" alsook tussen "Risk Management" en "Commercial", en (ii) de interne audit wordt toevertrouwd aan een effectieve leider of een lid van het directiecomité die/dat niet anderszins verantwoordelijk is voor "Commercial".
- 4:58 De taakverdeling tussen de leden van de effectieve leiding of, in voorkomend geval, van het directiecomité moet aan de NBB worden meegedeeld overeenkomstig artikel 61, § 3 van de toezichtswet beursvennootschappen en in het governancememorandum worden opgenomen. Belangrijke wijzigingen in deze taakverdeling moeten vooraf ter goedkeuring aan de NBB worden voorgelegd³².
- 4:59 De besluiten van de effectieve leiding of, in voorkomend geval, het directiecomité worden genomen bij consensus³³ en genotuleerd. Alle leden zijn loyaal ten aanzien van deze beslissingen. De notulen van de vergaderingen geven een samenvatting van de besprekingen, specificeren de besluiten die werden genomen en maken melding van de uiteenlopende standpunten van de leden, in overeenstemming met de bepalingen van de corporate governance code zoals bekendgemaakt bij koninklijk besluit van 12 mei 2019.
- 4:60 Aanbevolen wordt dat de effectieve leiding of, in voorkomend geval, het directiecomité een intern reglement³⁴ vaststelt waarin de samenstelling, taken en werking ervan worden beschreven en dat met name in overeenstemming is met artikel 59/1 van de toezichtswet beursvennootschappen betreffende het beheer van belangenconflicten. De NBB beveelt aan om dit intern reglement als bijlage bij het governancememorandum te voegen.
- 4:61 De effectieve leiding of, in voorkomend geval, het directiecomité komt regelmatig bijeen.
- 4:62 Voor de regels inzake introductie en opleidingen zij verwezen naar het deel over het wettelijk bestuursorgaan hierboven en naar het "fit & proper"-handboek van de NBB.

4.1.3.4. Afwijkingen

- 4:63 Overeenkomstig artikel 22 van de toezichtswet beursvennootschappen kan de NBB op grond van de omvang en het risicoprofiel van de vennootschap een afwijking toestaan van de verplichting dat alle leden van het directiecomité bestuurders moeten zijn en van het verbod op het combineren van de functies van lid van het directiecomité en voorzitter van het wettelijk bestuursorgaan. In dit geval moet een gedetailleerd en uitvoerig dossier dat het afwijkingsverzoek rechtvaardigt, worden ingediend bij de NBB.

4.1.4. GESPECIALISEERDE COMITÉS

---

³¹ De gebeurlijke delegatie van bevoegdheden in verband met het dagelijks bestuur is juridische duidelijk omkaderd (bv. in de statuten).

³² Zie voetnoot 129 van het "fit & proper"-handboek van de NBB.

³³ Als de effectieve leiding of, in voorkomend geval, het directiecomité uit slechts 2 personen bestaat, moeten mechanismen worden ingesteld om impasses in de besluitvorming te voorkomen.

³⁴ Dit reglement moet niet noodzakelijkerwijs voldoen aan de voorwaarden van artikel 2:59 van het WVV.

Wettelijk en regelgevend kader:

1. Toezichtswet beursvennootschappen: art. 23-30
2. Relevante thematische NBB-circulaires:
  - Mededeling NBB_2022_34 van 22 december 2022 over de actualisering van het “fit & proper”-handboek
  - Circulaire NBB_2021_27 van 16 november 2021 tot omzetting van de richtsnoeren EBA/GL/2021/06 van 2 juli 2021 voor het beoordelen van de geschiktheid van leden van het leidinggevend orgaan en medewerkers met een sleutelfunctie
  - Circulaire NBB_2021_30 van 7 december 2021 betreffende het beloningsbeleid: actualisering van het wettelijke kader en omzetting van de richtsnoeren EBA/GL/2021/04 van de EBA van 2 juli 2021 betreffende een degelijk beloningsbeleid overeenkomstig Richtlijn 2013/36/EU
  - Mededeling CBFA_2009_22 van 25 mei 2009 betreffende het afwijkingsbeleid inzake auditcomités
3. Internationale referentiedocumenten:
  - Richtsnoeren EBA/GL/2021/14 van 2 juli 2021 inzake interne governance overeenkomstig Richtlijn (EU) 2019/2034 => paragrafen 44 tot en met 60

4.1.4.1. Algemeen

- 4:64 Het wettelijk bestuursorgaan richt waar nodig gespecialiseerde raadgevende comités op om specifieke aangelegenheden te analyseren en het daarover te adviseren. De instelling van dergelijke comités mag de rol van het wettelijk bestuursorgaan niet uithollen: de besluitvorming blijft berusten bij het wettelijk bestuursorgaan, dat collegiaal zijn bevoegdheden uitoefent.
- 4:65 Teneinde de doeltreffendheid van het toezicht op en de controle van de werkzaamheden, de werking en het risicoprofiel van de vennootschap door het wettelijk bestuursorgaan te versterken, dienen krachtens artikel 24 van de toezichtswet beursvennootschappen binnen dit orgaan twee gespecialiseerde comités te worden opgericht³⁵:
- een risicocomité, en
  - een remuneratiecomité.
- 4:66 Wanneer de vennootschap door de NBB als significant wordt beschouwd gezien haar omvang of interne organisatie of de aard, schaal en complexiteit van haar werkzaamheden, kan de NBB overeenkomstig artikel 24, § 2 van de toezichtswet beursvennootschappen eisen dat er een auditcomité en een benoemingscomité worden opgericht of dat er één comité wordt opgericht dat instaat voor de taken van het auditcomité en het risicocomité en/of één comité dat instaat voor de taken van het remuneratiecomité en het benoemingscomité³⁶. Indien de NBB geen gebruik maakt van de in artikel 24, § 2 van de toezichtswet beursvennootschappen geboden mogelijkheid, worden de taken van het auditcomité uitgeoefend door het risicocomité³⁷ en de taken van het benoemingscomité door het remuneratiecomité.

³⁵ Behalve voor kleine beursvennootschappen, die van deze vereiste zijn vrijgesteld krachtens artikel 25 van de toezichtswet beursvennootschappen (zie punt 4.1.4.4. van dit handboek).

³⁶ De mogelijkheid voor de NBB om de oprichting van een auditcomité en een benoemingscomité of een audit- en risicocomité en/of een benoemings- en remuneratiecomité op te leggen, is niet van toepassing op kleine beursvennootschappen (in tegenstelling tot de mogelijkheid om de oprichting van een directiecomité te eisen).

³⁷ Zo behoren de monitoring van de werkzaamheden van de interneauditfunctie en de monitoring van de wettelijke controle op de jaarrekening en de naleving van de aanbevelingen van de commissaris tot de taken van het risicocomité.

4:67 Daarnaast kan de beursvennootschap op vrijwillige basis een auditcomité of benoemingscomité instellen³⁸.

4.1.4.2. Samenstelling

4:68 De comités die overeenkomstig artikel 24 van de toezichtswet beursvennootschappen moeten worden opgericht, bestaan uitsluitend uit niet-uitvoerende bestuurders van het wettelijk bestuursorgaan en ten minste één onafhankelijk lid in de zin van artikel 3, 64° van de toezichtswet beursvennootschappen.

4:69 Overeenkomstig artikel 24, § 3 van de toezichtswet beursvennootschappen zorgen beursvennootschappen ervoor dat eenzelfde lid niet in meer dan drie comités zetelt.

4:70 De volgende maatregelen, die in overeenstemming zijn met paragraaf 53 van de richtsnoeren EBA/GL/2021/14, bevorderen de goede werking van de comités en worden - onder voorbehoud van strengere vereisten waarin voorzien is in het WVV³⁹ - derhalve aanbevolen als goede praktijk:

- de voorzitter van het risicocomité mag geen voorzitter zijn van het wettelijk bestuursorgaan of van enig ander comité; en
- de voorzitter van het risicocomité is onafhankelijk in de zin van artikel 3, 64° van de toezichtswet beursvennootschappen.

4:71 Indien overeenkomstig artikel 24 van de toezichtswet beursvennootschappen gespecialiseerde comités moeten worden ingesteld, beschikken de leden ervan over de specifieke deskundigheid als omschreven in de artikelen 26 tot en met 29 van de wet.

4:72 De NBB beoordeelt in het kader van haar prudentiële toezichtsovername de kennis en ervaring van de kandidaat-leden van de bovenvermelde comités en gaat ook na of de samenstelling en de procedures van deze comités voldoende waarborgen bieden opdat zij hun taak naar behoren kunnen vervullen⁴⁰.

4.1.4.2. Taken

4.1.4.2.1. Risicocomité

4:73 De taken van het risicocomité zijn vastgelegd in artikel 27 van de toezichtswet beursvennootschappen en worden nader toegelicht in de richtsnoeren EBA/GL/2021/14. Zo heeft het ten minste de volgende taken:

- a) het wettelijk bestuursorgaan in zijn toezichtsfunctie adviseren en ondersteunen voor wat betreft het toezicht op de algemene bestaande en toekomstige risicostrategie en risicobereidheid van de vennootschap;
- b) het wettelijk bestuursorgaan in zijn toezichtsfunctie en, in het bijzonder, de niet-uitvoerende bestuurders bijstaan in de uitoefening van het toezicht op de uitvoering van de risicostrategie van de vennootschap en de limieten die daarvoor zijn vastgesteld;

---

³⁸ Indien een beursvennootschap op vrijwillige basis of op verzoek van de NBB een auditcomité en/of een benoemingscomité opricht, gelden de regels betreffende de samenstelling en de taken die zijn vastgelegd in artikel 7:99, § 4 van het WVV, waarnaar verwezen wordt in artikel 26 van de toezichtswet beursvennootschappen, voor het auditcomité, en/of die zijn opgenomen in artikel 31 van de toezichtswet beursvennootschappen, voor het benoemingscomité. De regels voor de werking van de gespecialiseerde comités die in dit handboek worden beschreven, zijn ook op deze comités van toepassing.

³⁹ Artikel 30 van de toezichtswet beursvennootschappen bepaalt dat de artikelen 24, 26 en 28 geen afbreuk doen aan de bepalingen van het WVV over het auditcomité en het remuneratiecomité in genoteerde vennootschappen in de zin van artikel 1:11 van het WVV.

⁴⁰ In dit verband moet ervoor worden gezorgd dat de comités niet al te klein zijn, om te voorkomen dat er impasses ontstaan zodra een lid afwezig is.

- c) toezien op de tenuitvoerlegging van de strategieën voor kapitaal- en liquiditeitsbeheer van de vennootschap evenals voor alle andere relevante risico's;
- d) aanbevelingen doen aan het wettelijk bestuursorgaan in zijn toezichtsfunctie en, in het bijzonder, aan de niet-uitvoerende bestuurders inzake noodzakelijke aanpassingen van de risicostategie;
- e) advies verstrekken inzake de aanstelling van externe consultants die de toezichtsfunctie mogelijk inzet voor advies of assistentie;
- f) een aantal mogelijke scenario's, waaronder stressscenario's, toetsen om te beoordelen hoe het risicoprofiel van de vennootschap zou reageren op externe en interne gebeurtenissen;
- g) toezien op de afstemming tussen alle belangrijke aan cliënten aangeboden financiële instrumenten en het bedrijfsmodel en de risicostategie van de vennootschap;
- h) de aanbevelingen van de risicobeheerfunctie en de compliancefunctie en, als er geen auditcomité is, die van de interneauditfunctie en de commissaris evalueren en toezien op de correcte tenuitvoerlegging van de genomen maatregelen;
- i) erover waken dat de aan cliënten aangeboden diensten rekening houden met de risico's die de vennootschap loopt, gelet op haar bedrijfsmodel en haar risicostategie, met name de risico's, inzonderheid reputatierisico's, die kunnen voortvloeien uit de types van producten die aan de cliënten worden aangeboden. Wanneer dit niet het geval is, legt het risicocomité een actieplan voor aan het wettelijk bestuursorgaan; en
- j) nagaan of de stimulansen inzake variabele beloning op passende wijze rekening houden met de risicobeheersing, de eigenvermogensbehoeften en de liquiditeitspositie van de vennootschap, evenals met de waarschijnlijkheid en de spreiding in de tijd van de winst.

4:74 Voor meer informatie zij verwezen naar de paragrafen 59 en 60 van de richtsnoeren EBA/GL/2021/14.

4.1.4.2.2. Remuneratiecomité

4:75 Op grond van artikel 28 van de toezichtswet beursvennootschappen heeft het remuneratiecomité ten minste de volgende taken:

- a) een advies verstrekken over het beloningsbeleid van de vennootschap en over elke wijziging die erin wordt aangebracht. In dit verband moet het remuneratiecomité met name onderzoeken of de door het beloningsbeleid gecreëerde stimulansen, met inbegrip van het bevorderingssysteem, niet van aard zijn om aan te sporen tot het nemen van buitensporige risico's binnen de vennootschap of tot gedragingen die andere belangen nastreven dan het belang van de vennootschap en haar belanghebbenden (stakeholders). Evenmin mag het beloningsbeleid aanleiding geven tot belangenconflicten, met name ten nadele van de cliënten aan wie bepaalde diensten worden aangeboden;
- b) beslissingen over beloning voorbereiden die gevolgen hebben voor de risico's en het risicobeheer van de vennootschap en waarover het wettelijk bestuursorgaan zich moet uitspreken; en
- c) rechtstreeks toezicht uitoefenen op de beloning van de verantwoordelijken voor de onafhankelijke controlefuncties.

4:76 Het remuneratiecomité kan zich ook baseren op informatie die door het risicocomité is aangebracht om wijzigingen voor te stellen in de beslissing van het wettelijk bestuursorgaan inzake variabele beloning.

4.1.4.3. Werking

4:77 De leden van de gespecialiseerde comités nemen actief deel aan open en kritische discussies, tijdens welke afwijkende meningen op een constructieve manier worden besproken.

4:78 De comités leggen de agenda's van hun vergaderingen, evenals hun besprekingen, de conclusies van hun werkzaamheden en de aan het wettelijk bestuursorgaan voor te leggen voorstellen van beslissingen vast, en vermelden de uiteenlopende standpunten van hun leden in de notulen van hun

vergaderingen. De conclusies en voorstellen van beslissingen worden gerapporteerd aan het wettelijk bestuursorgaan.

- 4:79 Het wettelijk bestuursorgaan stelt voor elk comité een intern reglement⁴¹ op waarin de taken, de samenstelling en de werking ervan gedetailleerd worden vastgelegd (met inbegrip van de notulering). De NBB beveelt aan om deze interne reglementen als bijlagen bij het governancememorandum te voegen.
- 4:80 De leden van de comités moeten in ieder geval, naargelang hun bevoegdheden:
- toegang hebben tot alle relevante informatie en gegevens die nodig zijn om hun taak te verrichten, met inbegrip van informatie en gegevens die afkomstig zijn van relevante bedrijfsfuncties en onafhankelijke controlefuncties (zoals de afdelingen juridische zaken, financiën, personeelszaken, IT, interne audit, risicobeheer en compliance, waaronder ook informatie over de naleving van de SWG/FT-voorschriften en geaggregeerde informatie over meldingen van verdachte transacties en SWG/FT-risicofactoren);
  - regelmatig rapporten, ad-hocinformatie, mededelingen en adviezen van de verantwoordelijken voor onafhankelijke controlefuncties ontvangen met betrekking tot het risicoprofiel van de vennootschap, haar risicocultuur en haar risicolimieten, evenals aangaande eventuele belangrijke inbreuken die mogelijk hebben plaatsgevonden, met gedetailleerde informatie over en aanbevelingen voor corrigerende maatregelen die zijn genomen, moeten worden genomen of worden voorgesteld, alsook de inhoud, het format en de frequentie van de risico-informatie die aan hen moet worden gerapporteerd, onderwerpen aan periodieke evaluatie en besluitvorming; en
  - waar nodig zorgen voor voldoende betrokkenheid van de onafhankelijke controlefuncties en andere relevante functies (personeelszaken, juridische zaken, financiën) binnen de respectieve deskundheidsgebieden en/of advies van externe deskundigen inwinnen.
- 4:81 Er is een passende wisselwerking tussen de comités. In beperkte zin kan een dergelijke wisselwerking de vorm aannemen van wederzijdse vertegenwoordiging, waarbij de voorzitter of een lid van een comité ook lid kan zijn van een ander comité.
- 4:82 Om redenen van doeltreffendheid mogen externe personen (zoals de voorzitter van het wettelijk bestuursorgaan of een effectieve leider, de interne auditor, de erkend commissaris, enz.) deelnemen aan alle of een deel van de vergaderingen van de comités als gast. Niettemin moet worden vermeden - behoudens naar behoren gemotiveerde uitzondering - dat permanente genodigden (uitvoerende bestuurders, niet-uitvoerende niet-leden, vertegenwoordigers van de groep, enz.) systematisch deelnemen aan alle vergaderingen van de gespecialiseerde comités. Een goede praktijk in dit verband is ervoor te zorgen dat genodigden alleen die discussiepunten bijwonen die voor hen van belang zijn en dat er altijd ten minste één vergadering per jaar zonder externe personen plaatsvindt. De voorzitters van de comités hebben in dit opzicht een belangrijke rol te vervullen om de kwaliteit van de debatten te vrijwaren.

4.1.4.4. Vrijstellingen voor kleine beursvennootschappen

- 4:83 De wettelijke verplichting om binnen het wettelijk bestuursorgaan een risicocomité en een remuneratiecomité op te richten die uitsluitend bestaan uit niet-uitvoerende bestuurders en waarvan minstens één lid onafhankelijk is in de zin van artikel 3, 64° van de toezichtswet beursvennootschappen, is niet gerechtvaardigd voor kleine beursvennootschappen. Zo zijn kleine beursvennootschappen vrijgesteld van het oprichten van een risicocomité en een remuneratiecomité, en kunnen zij niet worden verplicht om een auditcomité en een benoemingscomité op te richten.

---

⁴¹ Dit reglement moet niet noodzakelijkerwijs voldoen aan de voorwaarden van artikel 2:59 van het WVV.

- 4:84 Bij afwezigheid van een of meerdere comités wordt het wettelijk bestuursorgaan in zijn geheel belast met het uitoefenen van de aan de verschillende comités toegewezen functies⁴².

4.1.4.5. Groepscontext

- 4:85 Overeenkomstig artikel 24, § 4 van de toezichtswet beursvennootschappen kan de NBB, rekening houdend met de groepscontext, in voorkomend geval toestaan dat een beursvennootschap een of meer van de wettelijk verplichte comités niet opricht. In dat geval dienen er binnen de betrokken groepen of subgroepen één of meer comités te zijn opgericht die bevoegd zijn voor de beursvennootschap en voldoen aan de vereisten van de toezichtswet beursvennootschappen.
- 4:86 Mededeling CBFA_2009_22 betreffende het afwijkingsbeleid inzake auditcomités wordt mutatis mutandis toegepast voor het afwijkingsbeleid met betrekking tot de oprichting van de andere comités, met dien verstande dat daarbij rekening moet worden gehouden met de specifieke opdrachten van elk comité.

---

⁴² Overeenkomstig artikel 25, § 2 van de toezichtswet beursvennootschappen neemt een voorzitter van het wettelijk bestuursorgaan die ingevolge een met toepassing van artikel 22 van die wet toegestane afwijking een uitvoerend lid is, het voorzitterschap van het wettelijk bestuursorgaan niet waar als dit optreedt om de taken uit te voeren van de comités bedoeld in artikel 24 van de wet.

4.2. ORGANISATIESTRUCTUUR

4.2.1. ORGANISATIEKADER EN -STRUCTUUR

Wettelijk en regelgevend kader:

1. Toezichtswet beursvennootschappen: art. 17
2. NBB-reglementen:
  - Reglement van 19 mei 2015 betreffende de interne controle en de interne auditfunctie
3. Relevante thematische NBB-circulaires:
  - Circulaire NBB_2021_17 van 6 juli 2021 betreffende het fiscaal voorkomingsbeleid
  - Circulaire NBB_2021_16 van 6 juli 2021 betreffende de bijzondere mechanismen
  - Circulaire NBB_2015_21 van 13 juli 2015 betreffende de interne controle en de interne auditfunctie
4. Internationale referentiedocumenten:
  - Richtsnoeren EBA/GL/2021/14 van 2 juli 2021 inzake interne governance overeenkomstig Richtlijn (EU) 2019/2034 => paragrafen 61 tot en met 84

4.2.1.1 Organisatiekader

4:87 Het wettelijk bestuursorgaan implementeert en waarborgt een passende en transparante organisatie- en operationele structuur voor de vennootschap. Dit houdt met name in dat de rapporteringslijnen en de toewijzing van verantwoordelijkheden helder, welomschreven, samenhangend en adequaat gedocumenteerd zijn. Voor meer informatie zij verwezen naar de paragrafen 61 tot en met 64 van de richtsnoeren EBA/GL/2021/14.

4.2.1.2. Besluitvormingsproces, rapporteringslijnen en taakverdeling

4:88 De vennootschap beschikt over een duidelijk, transparant en gedocumenteerd besluitvormingsproces en zorgt voor een heldere toewijzing van de verantwoordelijkheden en rapporteringslijnen binnen haar kader voor interne controle, met inbegrip van haar bedrijfsonderdelen, interne eenheden en onafhankelijke controlefuncties.

4:89 De rapporteringslijnen zijn duidelijk bepaald. De interne rapportering is aangepast aan de aard, de omvang, de complexiteit en het risicoprofiel van de vennootschap en behelst alle activiteiten van de vennootschap.

4:90 Bij de implementatie van het kader voor interne controle brengen vennootschappen een adequate scheiding van de taken tot stand, bijvoorbeeld door conflicterende activiteiten of toezichtsverantwoordelijkheden en rapporteringslijnen aan verschillende personen toe te wijzen, alsook door informatiebarrières (chinese walls) op te zetten om de verspreiding van bepaalde informatie te verhinderen (bijvoorbeeld door bepaalde afdelingen fysiek van elkaar te scheiden).

4.2.1.3. Administratieve en boekhoudkundige organisatie

4:91 De vennootschap dient te beschikken over een passende administratieve en boekhoudkundige organisatie, waaronder met name een controlesysteem dat een redelijke mate van zekerheid verschaft over de betrouwbaarheid van het financiële verslaggevingsproces.

4:92 Onder toezicht van het wettelijk bestuursorgaan neemt de effectieve leiding of, in voorkomend geval, het directiecomité de nodige maatregelen opdat de vennootschap beschikt over een betrouwbare financiële en prudentiële verslaggeving.

4.2.1.4. Kennis van de operationele structuur / "Know your structure"

- 4:93 De bestuurders hebben inzicht in de juridische en operationele structuur en activiteiten van de vennootschap, met inbegrip van de risico's die verbonden zijn aan de aangeboden diensten en producten. Zij dienen erover te waken dat deze structuur en activiteiten in overeenstemming zijn met de vastgestelde economische, risico- en risicobereidheidsstrategieën. De staffuncties (secretaris-generaal, juridische zaken, personeelszaken, communicatie) en de onafhankelijke controlefuncties krijgen alle specifieke informatie die zij nodig hebben om hun respectieve taken naar behoren te vervullen.
- 4:94 Vennootschappen die deel uitmaken van een groep, moeten de NBB informatie kunnen verstrekken over de structuur van de groep waartoe ze behoren, met inbegrip van de mechanismen voor groepsaansturing en -controle die op hen van toepassing zijn. Wanneer een vennootschap binnen haar groep een groot aantal juridische entiteiten opricht, mogen hun aantal en in het bijzonder de onderlinge banden en transacties tussen deze entiteiten geen knelpunt vormen voor een deugdelijk bestuur of het doeltreffende beheer van en het toezicht op de risico's van de groep.
- 4:95 Voor meer informatie zij verwezen naar de paragrafen 65 tot en met 69 van de richtsnoeren EBA/GL/2021/14.

4.2.1.5. Complexe structuren en activiteiten die niet standaard en niet transparant zijn

- 4:96 Vennootschappen kunnen grensoverschrijdende activiteiten ontwikkelen. De beslissing om activiteiten te ontplooiën in buitenlandse jurisdicties wordt bepaald door allerlei factoren en omstandigheden die verband kunnen houden met legitieme strategische, commerciële of financiële doelen. Complexe structuren of buitenlandse activiteiten, inzonderheid in off-shore financiële centra of in jurisdicties die transparantie ontberen, kunnen echter financiële, juridische en/of reputatierisico's met zich brengen en als zodanig niet voldoen aan prudentiële vereisten.
- 4:97 Voor meer informatie zij verwezen naar de paragrafen 70 tot en met 76 van de richtsnoeren EBA/GL/2021/14. Daarnaast wordt ook verwezen naar de regelgeving inzake bijzondere mechanismen en het fiscaal voorkomingsbeleid, die onlangs werden herzien (zie met name artikel 17, § 2 van de toezichtswet beursvennootschappen en de circulaires NBB_2021_17 van 6 juli 2021 betreffende het fiscaal voorkomingsbeleid en NBB_2021_16 van 6 juli 2021 betreffende de bijzondere mechanismen).

4.2.2. UITBESTEDING

Wettelijk en regelgevend kader:

1. Toezichtswet beursvennootschappen: art. 17 en 73
2. Relevante thematische NBB-circulaires:
  - Circulaire NBB_2019_19 van 19 juli 2019 betreffende de richtsnoeren van de Europese Bankautoriteit (EBA) van 25 februari 2019 inzake uitbesteding (EBA/GL/2019/02)
3. Internationale referentiedocumenten:
  - Richtsnoeren EBA/GL/2019/02 van 25 februari 2019 inzake uitbesteding

- 4:98 Overeenkomstig artikel 17 van de toezichtswet beursvennootschappen moet iedere vennootschap beschikken over een passende toezichtsregeling om een doeltreffend en voorzichtig beleid van de vennootschap te garanderen.
- 4:99 In artikel 73 van de toezichtswet beursvennootschappen wordt verder verduidelijkt dat elke instelling in dit kader verplicht is passende maatregelen te nemen om, enerzijds, het aan uitbesteding verbonden operationeel risico te beperken en, anderzijds, ervoor te zorgen dat geen wezenlijke afbreuk wordt gedaan aan het passende karakter van de internecontroleprocedures van de

vennootschap of aan het vermogen van de NBB om na te gaan of de vennootschap haar wettelijke en reglementaire verplichtingen nakomt.

4:100 De prudentiële verwachtingen inzake uitbesteding worden toegelicht in circulaire NBB_2019_19. Er zij verwezen naar die circulaire voor nadere informatie over deze verschillende onderwerpen.

4.2.3. HOOFDBESTUUR IN BELGIË

Wettelijk en regelgevend kader:

1. Toezichtswet beursvennootschappen: art. 42

4:101 Artikel 42 van de toezichtswet beursvennootschappen stelt als vergunningsvoorwaarde voor een beursvennootschap naar Belgisch recht dat haar hoofdbestuur moet zijn gevestigd in België, d.w.z. in dezelfde lidstaat als haar statutaire zetel. Deze wettelijke verplichting vloeit voort uit Richtlijn 95/26/EG van 29 juni 1995 (de zogenoemde "BCCI-richtlijn")⁴³.

4:102 Het begrip "hoofdbestuur" moet worden opgevat in de zin van artikel 54 van het Verdrag betreffende de Europese Unie en slaat dus op het begrip "werkelijke zetel", namelijk de plaats waar de voornaamste beslissingen van de vennootschap worden genomen en waar haar bedrijfsvoering effectief plaatsheeft. Om te kunnen besluiten dat het "zenuwcentrum" van de bedrijfsvoering van een vennootschap met een grensoverschrijdende organisatie zich in België bevindt, is het aanbevolen dat alle verantwoordelijken voor onafhankelijke controlefuncties worden ingeschreven in het personeelsregister van de vennootschap en dat de meerderheid van de vergaderingen van het wettelijk bestuursorgaan en de effectieve leiding wordt gehouden op het Belgisch grondgebied, in de zetel van de vennootschap.

---

⁴³ Richtlijn 95/26/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 juni 1995 tot wijziging van de Richtlijnen 77/780/EEG en 89/646/EEG op het gebied van kredietinstellingen, de Richtlijnen 73/239/EEG en 92/49/EEG op het gebied van het schadeverzekeringsbedrijf, de Richtlijnen 79/267/EEG en 92/96/EEG op het gebied van het levensverzekeringsbedrijf, Richtlijn 93/22/EEG op het gebied van beleggingsondernemingen en Richtlijn 85/611/EEG op het gebied van instellingen voor collectieve belegging in effecten (icbe's), teneinde het bedrijfseconomische toezicht te versterken.

4.3. RISICOCULTUUR EN INTEGRITEIT

4:103 Deugdelijk bestuur kan niet met beleids- en organisatiestructuren, procedures en controlemechanismen alleen tot stand worden gebracht, maar is in grote mate afhankelijk van de inzet en toewijding van alle medewerkers van de vennootschap en van het bestaan van een adequate bedrijfscultuur.

4.3.1. RISICOCULTUUR

Wettelijk en regelgevend kader:

1. Toezichtswet beursvennootschappen: art. 17
2. Relevante thematische NBB-circulaires:
/
3. Internationale referentiedocumenten:
- Richtsnoeren EBA/GL/2021/14 van 22 november 2021 inzake interne governance overeenkomstig Richtlijn (EU) 2019/2034 => paragrafen 85 tot en met 89

4:104 Een solide, zorgvuldige en consistente risicocultuur moet een sleutelement zijn van het risicobeheer van de beursvennootschap en moet haar in staat stellen goede, weloverwogen beslissingen te nemen. Een solide risicocultuur omvat met name de volgende aspecten: "tone at the top", diversiteit en inclusie, verantwoordingsplicht, doeltreffende communicatie, kritiek en afwezigheid van stimulansen om risico's te nemen. De risicobeheerfunctie en de compliancefunctie moeten actief bijdragen aan de ontwikkeling van een adequate risicocultuur. Voor nadere informatie over dit onderwerp zij verwezen naar de paragrafen 85 tot en met 89 van de richtsnoeren EBA/GL/2021/14.

4.3.2. ONDERNEMINGSWAARDEN EN GEDRAGSCODE

Wettelijk en regelgevend kader:

1. Toezichtswet beursvennootschappen: art. 17, § 1, 5° en 19, tweede lid, 4°
2. Relevante thematische NBB-circulaires:
/
3. Internationale referentiedocumenten:
- Richtsnoeren EBA/GL/2021/14 van 22 november 2021 inzake interne governance overeenkomstig Richtlijn (EU) 2019/2034 => paragrafen 90 tot en met 95

4:105 Het wettelijk bestuursorgaan van de vennootschap moet strenge ethische en beroepsnormen ontwikkelen, vaststellen, in acht nemen en bevorderen, rekening houdend met de specifieke behoeften en kenmerken van de vennootschap, en dient de tenuitvoerlegging van deze normen te waarborgen door middel van een gedragscode of soortgelijk instrument. Voor nadere informatie over dit onderwerp zij verwezen naar de paragrafen 90 tot en met 95 van de richtsnoeren EBA/GL/2021/14.

4.3.3 BELONING

Wettelijk en regelgevend kader:

1. Toezichtswet beursvennootschappen: art. 17, § 1, 6°, 74-79 en de bijlage bij die wet
2. Europese en Belgische regelgeving:
- Regulatory Technical Standards EBA/RTS/2021/01 dated 21 January 2021 on classes of instruments that adequately reflect the credit quality of the investment firm as a going concern and

possible alternative arrangements that are appropriate to be used for the purposes of variable remuneration

- Regulatory Technical Standards EBA/RTS/2021/02 dated 21 January 2021 on criteria to identify categories of staff whose professional activities have a material impact on an investment firm's risk profile or assets it manages under Directive (EU) 2019/2034 (IFD) of the European Parliament and of the Council on the prudential supervision of investment firms

- Reglement van de NBB van 1 april 2014 betreffende de handelsactiviteiten voor eigen rekening

3. Relevante thematische NBB-circulaires:

- Zie bijlage 3 bij dit handboek, waarin de richtsnoeren EBA/GL/2021/13 van 22 november 2021 betreffende een degelijk beloningsbeleid overeenkomstig Richtlijn (EU) 2019/2034 zijn opgenomen

- Circulaire NBB_2022_29 van 17 november 2022 tot omzetting van de EBA-richtsnoeren van 30 juni 2022 inzake het verzamelen van gegevens over grootverdieners overeenkomstig de CRD en de IFD (EBA/GL/2022/08)

- Circulaire NBB_2022_28 van 17 november 2022 tot omzetting van de EBA-richtsnoeren van 30 juni 2022 inzake de benchmarkexercities voor beloningspraktijken en het beloningsverschil tussen mannen en vrouwen overeenkomstig de CRD en de IFD (EBA/GL/2022/06 en EBA/GL/2022/07)

- Mededeling NBB_2024_02 van 16 januari 2024 over de bevindingen en aanbevelingen van de transversale analyse door de NBB van het beloningsbeleid en de beloningspraktijken van kredietinstellingen

4. Internationale referentiedocumenten:

- Richtsnoeren EBA/GL/2021/13 van 22 november 2021 betreffende een degelijk beloningsbeleid overeenkomstig Richtlijn (EU) 2019/2034 (richtsnoeren opgenomen in bijlage 3 bij dit handboek)

4:106 Het wettelijk bestuursorgaan stelt een beloningsbeleid vast dat de persoonlijke doelstellingen van de personeelsleden en de langetermijnbelangen van de vennootschap op elkaar afstemt. Naast dit beloningsbeleid moet de vennootschap ook een beloningscultuur vaststellen en in stand houden. Beide moeten bijdragen aan een doeltreffende risicobeheersing.

4.3.3.1. Identified Staff

4:107 De beursvennootschap moet vaststellen welke categorieën personeelsleden beroepswerkzaamheden uitoefenen die haar risicoprofiel wezenlijk beïnvloeden ("Identified Staff") en moet voor deze medewerkers specifieke beloningsvereisten toepassen.

4:108 Voor het identificeren van deze categorieën personeelsleden hanteert de vennootschap de criteria die opgenomen zijn in de technische reguleringsnormen EBA/RTS/2021/02. Op grond van artikel 9, § 2 van het NBB-reglement van 1 april 2014 moeten minstens alle personeelsleden die risicovolle transacties mogen verrichten en die tewerkgesteld zijn in handelsafdelingen beschouwd worden als Identified Staff.

4:109 De NBB beveelt aan dat minimum 1 % van het totaal aantal medewerkers wordt geïdentificeerd als Identified Staff.

4.3.3.2. Richtsnoeren van de EBA

4:110 Artikel 34, lid 3 van de IFD bepaalt dat de EBA richtsnoeren dient te verstrekken betreffende de toepassing van degelijk beloningsbeleid, waarin de beginselen van de artikelen 30 tot en met 33 van de IFD in acht worden genomen. De meest recente versie van deze richtsnoeren (EBA/GL/2021/13) werd gepubliceerd op 22 november 2021. Deze richtsnoeren worden via dit handboek omgezet in het Belgisch regelgevend kader.

4:111 De NBB zal zich bij haar effectief toezicht op het beloningsbeleid en de beloningspraktijken van beursvennootschappen laten leiden door deze richtsnoeren⁴⁴. Deze richtsnoeren vervolledigen en verduidelijken het regelgevend kader dat door beursvennootschappen moet worden nageleefd.

4:112 Aspecten die aan bod komen in de richtsnoeren EBA/GL/2021/13 zijn onder meer transparantie ten aanzien van de belanghebbenden, evenredigheid, de noodzaak om een genderneutraal beloningsbeleid te voeren en monitoring van de loonkloof tussen personen van verschillende genders.

4.3.3.3. Variabele beloning - Toepassing van hetzelfde plafond als voor banken

4:113 De IFD bepaalt dat lidstaten ervoor moeten zorgen dat vennootschappen in hun beloningsbeleid de passende verhoudingen vaststellen tussen de vaste en de variabele component van de totale beloning, rekening houdend met de bedrijfsactiviteiten van de vennootschap en de daaraan verbonden risico's, alsmede met de impact die de betrokken categorieën personeel hebben op het risicoprofiel van de vennootschap.

4:114 Overeenkomstig overweging 25 van de IFD mogen de lidstaten echter strengere nationale vereisten opleggen inzake de maximumratio tussen de variabele en de vaste component van de beloning, of zelfs een dergelijke maximumratio opleggen aan alle of bepaalde soorten beleggingsondernemingen.

4:115 België heeft gebruik gemaakt van deze (expliciet) door de IFD geboden mogelijkheid, door het plafond voor de variabele component van de beloning voor de beursvennootschappen op hetzelfde niveau vast te stellen als voor de kredietinstellingen, wat betekent dat de variabele beloning beperkt wordt tot het hoogste van de volgende twee bedragen: (i) 50 % van de vaste beloning; (ii) 50 000 EUR, zonder evenwel het bedrag van de vaste beloning te overschrijden.

4:116 Door een identiek plafond in te stellen voor beursvennootschappen wordt er een gelijk speelveld gecreëerd met bankgroepen die ook beleggingsactiviteiten verrichten.

4.3.3.4. Financiële instrumenten

4:117 De NBB verwacht dat vennootschappen voldoen aan de vereiste die is opgenomen in de bijlage bij de toezichtswet beursvennootschappen en die inhoudt dat minstens 50 % van de variabele beloning moet bestaan uit een passend evenwicht tussen aandelen of vergelijkbare instrumenten enerzijds, en, indien mogelijk, in de wet vermelde andere kapitaalinstrumenten anderzijds. De voorwaarden waaronder deze andere kapitaalinstrumenten gebruikt kunnen worden als variabele beloning worden opgesomd in de technische reguleringsnormen EBA/RTS/2021/01.

4.3.3.5. Vertrek- en ontslagvergoedingen

4:118 In de bijlage bij de toezichtswet beursvennootschappen wordt in lijn met de IFD en de richtsnoeren EBA/GL/2021/13 de regeling vastgesteld die van toepassing is op vertrekvergoedingen, waaronder ook ontslagvergoedingen ("severance payments") vallen.

4:119 Vertrekvergoedingen worden altijd als variabele beloning beschouwd. Alle regels die gelden voor variabele beloning, zijn dus ook van toepassing op deze vergoedingen.

---

⁴⁴ De inwerkingtreding van het WVV heeft een zeer beperkte invloed gehad op de beloningsregels. Sinds het WVV moeten beursvennootschappen erop toezien dat hun beloningsbeleid in overeenstemming is met artikel 7:92, vierde lid, laatste zin van het WVV, op grond waarvan geen variabele beloning mag worden toegekend aan onafhankelijke bestuurders. Er zij ook opgemerkt dat de algemene vergadering van een vennootschap sinds het WVV de mogelijkheid heeft om een opzegtermijn en een ontslagvergoeding toe te kennen aan bestuurders, doordat het beginsel van de ad nutum-afzetbaarheid van bestuurders van aanvullend recht is geworden.

4:120 De bijlage bij de toezichtswet beursvennootschappen en de voornoemde EBA-richtsnoeren voorzien evenwel in een beperkt aantal limitatief opgesomde gevallen waarin (een deel van) de ontslagvergoeding niet in aanmerking dient te worden genomen voor (i) de berekening van de verhouding tussen de vaste en de variabele component van de beloning en (ii) de toepassing van het uitstel en de uitbetaling in instrumenten.

4.3.3.6. Verzameling van gegevens inzake beloning

4:121 Overeenkomstig artikel 450 van Verordening (EU) nr. 575/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende prudentiële vereisten voor kredietinstellingen en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 dienen vennootschappen bepaalde kwantitatieve informatie in verband met hun beloningsbeleid en beloningscultuur openbaar te maken. De NBB gebruikt de verzamelde informatie om trends en praktijken op het gebied van beloning te vergelijken. Vennootschappen die daartoe door de NBB geselecteerd worden, dienen jaarlijks te rapporteren op grond van circulaire NBB_2022_28.

4:122 Daarnaast dienen de vennootschappen op grond van artikel 22 van de bijlage bij de toezichtswet beursvennootschappen aan de NBB informatie te verstrekken over het aantal natuurlijke personen in de vennootschap die een beloning genieten van minstens 1 000 000 EUR per boekjaar, in beloningstranches van 1 000 000 EUR, met inbegrip van hun taakomschrijving, de betrokken bedrijfssector en de voornaamste elementen van beloning, met inbegrip van premies, vergoedingen op lange termijn en pensioenbijdragen. De modaliteiten voor de rapportering van deze informatie worden toegelicht in circulaire NBB_2022_29.

4.3.4. BELANGENCONFLICTEN

Wettelijk en regelgevend kader:

1. Toezichtswet beursvennootschappen: art. 17, § 1, 3°, 38, 62, 63 en 83-84
2. NBB-reglementen:
  - Koninklijk besluit van 8 februari 2022 tot goedkeuring van het reglement van de NBB van 9 november 2021 met betrekking tot de uitoefening van externe functies door leiders en verantwoordelijken voor een onafhankelijke controlefunctie van gereguleerde ondernemingen
3. Relevante thematische NBB-circulaires:
  - Mededeling NBB_2022_34 van 22 december 2022 tot actualisering van het “fit & proper”-handboek van de NBB
  - Mededeling NBB_2022_19 van 12 juli 2022 over de uitoefening van externe functies door de leiders en de verantwoordelijken voor onafhankelijke controlefuncties van gereguleerde ondernemingen
  - Circulaire NBB_2021_27 van 16 november 2021 tot omzetting van de richtsnoeren EBA/GL/2021/06 van 2 juli 2021 voor het beoordelen van de geschiktheid van leden van het leidinggevend orgaan en medewerkers met een sleutelfunctie
  - Circulaire NBB_2017_21 van 7 juli 2017 betreffende leningen, kredieten en borgstellingen aan leiders, aandeelhouders en verbonden personen
4. Internationale referentiedocumenten:
  - Richtsnoeren EBA/GL/2021/14 van 22 november 2021 inzake interne governance overeenkomstig Richtlijn (EU) 2019/2034 => paragrafen 105 tot en met 131
  - Richtsnoeren EBA/GL/2021/06 van 2 juli 2021 voor het beoordelen van de geschiktheid van leden van het leidinggevend orgaan en medewerkers met een sleutelfunctie

4:123 Het bedrijf van een beursvennootschap wordt gekenmerkt door de samenloop van velerlei belangen, die vaak gelijklopend maar even dikwijls uiteenlopend of conflicterend zijn en die passende omkadering vereisen.

4:124 Zonder exhaustiviteit na te streven, kunnen er belangenconflicten bestaan tussen:

- de aandeelhouders en de vennootschap;
- de bestuurders en de vennootschap;
- de medewerkers en de vennootschap en, bij uitbreiding, de cliënten van de vennootschap;
- de vennootschap en haar cliënten, als gevolg van het toegepaste bedrijfsmodel en/of de verschillende diensten en activiteiten die de vennootschap aanbiedt;
- cliënten onderling;
- de vennootschap en haar moederonderneming, dochteronderneming of andere verbonden ondernemingen, bij intragroeptransacties.

4:125 Onverminderd de toepassing van bepalingen van het WVV of van andere specifieke toepasselijke regelgeving (beleggingsdiensten, marktmisbruik), moeten er twee soorten beleidslijnen inzake belangenconflicten worden ontwikkeld.

4.3.4.1. Beleid inzake belangenconflicten op het niveau van de vennootschap

4:126 Het wettelijk bestuursorgaan is verantwoordelijk voor de vaststelling en de goedkeuring van en het toezicht op de tenuitvoerlegging en de handhaving van doeltreffend beleid voor het identificeren, beoordelen, beheren en beperken of voorkomen van feitelijke en potentiële belangenconflicten op het niveau van de vennootschap, bijvoorbeeld als gevolg van de verschillende activiteiten en rollen van de vennootschap, van verschillende entiteiten die onder de prudentiële consolidatie vallen of van verschillende bedrijfsonderdelen of eenheden binnen een vennootschap, of met betrekking tot externe belanghebbenden (met inbegrip van, in voorkomend geval, entiteiten waar een bestuurder van de vennootschap een externe functie bekleedt).

4:127 Voor meer informatie over het beleid inzake belangenconflicten op het niveau van de vennootschap zij verwezen naar de paragrafen 96 en 97 van de richtsnoeren EBA/GL/2021/14.

4.3.4.2. Beleid inzake belangenconflicten op het niveau van het personeel

4:128 Het wettelijk bestuursorgaan is verantwoordelijk voor de vaststelling en de goedkeuring van en het toezicht op de tenuitvoerlegging en handhaving van doeltreffend beleid voor het identificeren, beoordelen, beheren en beperken of voorkomen van feitelijke en potentiële conflicten tussen de belangen van de vennootschap en de particuliere belangen van personeelsleden, met inbegrip van leden van het wettelijk bestuursorgaan, die de vervulling van hun taken en verantwoordelijkheden en de werkzaamheden van de vennootschap negatief zouden kunnen beïnvloeden.

4:129 Het beleid inzake belangenconflicten op het niveau van het personeel dient erop gericht te zijn belangenconflicten van personeelsleden te identificeren, met inbegrip van conflicten met de belangen van hun naaste familieleden.

4:130 Voor meer informatie over het beleid inzake belangenconflicten op het niveau van het personeel zij verwezen naar de paragrafen 98 tot en met 119 van de richtsnoeren EBA/GL/2021/14.

4:131 De EBA-richtsnoeren bevatten ook een reeks aanbevelingen met betrekking tot leningen en andere transacties met leden van het leidinggevend orgaan en hun verbonden partijen. Deze bepalingen moeten samen worden gelezen met artikel 83 van de toezichtswet beursvennootschappen en circulaire NBB_2017_21, die de toekenning van leningen, kredieten en borgstellingen aan leden van

het wettelijk bestuursorgaan en verbonden personen regelen. Voor meer informatie hierover zij verwezen naar punt 3.3 van dit handboek.

4.3.4.3. Algemene maatregelen voor alle soorten belangenconflicten

4:132 De maatregelen van de vennootschap om belangenconflicten (op het niveau van de vennootschap en van het personeel) te beheren, of indien van toepassing, te beperken, worden gedocumenteerd. Hieronder ressembleren onder meer de volgende maatregelen en procedures:

- informatiebarrières (Chinese walls) instellen of afdelingen fysiek of op IT-gebied van elkaar scheiden;
- conflicterende schakels in een ketting van transacties of diensten aan verschillende personen toevertrouwen;
- toezichtsverantwoordelijkheden en rapporteringslijnen voor (potentieel) conflicterende activiteiten aan verschillende personen toewijzen;
- een rechtstreekse band tussen de bezoldiging van relevante personen en inkomsten uit conflicterende activiteiten vermijden;
- vermijden dat personen van binnen of buiten de vennootschap met conflicterende belangen ongepaste invloed uitoefenen op een activiteit van de vennootschap;
- een aangepast beleid en adequate procedures vaststellen voor transacties met verbonden partijen. In dit verband kan bijvoorbeeld worden verlangd dat de transacties plaatsvinden tegen marktconforme voorwaarden, dat een bindend advies wordt gegeven door onafhankelijke leden van het wettelijk bestuursorgaan, dat de blootstelling aan dergelijke transacties wordt beperkt, enz.;
- bepalen dat de leden van het wettelijk bestuursorgaan zich moeten onthouden van stemming bij aangelegenheden waarin zij een potentieel belangenconflict hebben of kunnen hebben, of wanneer de objectiviteit of het vermogen van de betrokkene om de taken naar behoren uit te oefenen in het gedrang kan komen;
- externe activiteiten van relevante personen beperken.

4:133 Het verdient aanbeveling om geïnteresseerde belanghebbenden in te lichten over de algemene aard en de bronnen van de belangenconflicten, alsook over het beleid van de vennootschap om deze belangenconflicten te identificeren, voorkomen of beheren. Voor meer informatie hierover zij verwezen naar de richtsnoeren EBA/GL/2021/14, het “fit & proper”-handboek van de NBB, het NBB-reglement van 9 november 2021, mededeling NBB_2022_19 en circulaire NBB_2017_21.

4.3.5. INTERNE EN EXTERNE MELDING (WHISTLEBLOWING)

Wettelijk en regelgevend kader:

1. Toezichtswet beursvennootschappen: art. 17, § 1, 8° (interne melding)
2. Andere wetgeving:
  - Wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de NBB: art. 36/7/1 (externe melding)
  - Wet van 28 november 2022 betreffende de bescherming van melders van inbreuken op het Unie- of nationale recht vastgesteld binnen een juridische entiteit in de private sector (wet tot omzetting van Richtlijn (EU) 2019/1937 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2019 inzake de bescherming van personen die inbreuken op het Unierecht melden)
3. Relevante thematische NBB-circulaires:
/
4. Internationale referentiedocumenten:

- Richtsnoeren EBA/GL/2021/14 van 22 november 2021 inzake interne governance overeenkomstig Richtlijn (EU) 2019/2034 => paragrafen 120 tot en met 128

4.3.5.1. Interne melding

4:134 De naleving van de regelgeving, ondernemingswaarden en interne gedragscodes die gelden voor beursvennootschappen en de effectiviteit van de interne controle van de vennootschap worden bevorderd wanneer medewerkers kanalen ter beschikking hebben om te goeder trouw legitieme bekommernissen inzake ernstige inbreuken op deze regelgeving, ondernemingswaarden en codes of inzake onethisch of illegaal gedrag in verband met aspecten die onder de bevoegdheid van de vennootschap vallen en door haar gecontroleerd worden, intern te melden. In dit verband zorgt de vennootschap voor de invoering en instandhouding van een passend beleid en passende procedures voor interne melding om klokkenluiders in staat te stellen potentiële of feitelijke inbreuken op regelgevings- of interne vereisten, met inbegrip van met name de toezichtswet beursvennootschappen en Verordening (EU) nr. 575/2013, of op regelingen voor interne governance, via een specifiek, onafhankelijk en autonoom kanaal te kunnen melden.

4:135 In dit verband zij verwezen naar de paragrafen 120 tot en met 126 van de richtsnoeren EBA/GL/2021/14 en naar de wet van 28 november 2022.

4.3.5.2. Externe melding

4:136 De NBB beschikt over een systeem voor de melding van inbreuken door externe partijen. Voor de praktische modaliteiten van dit meldingssysteem zij verwezen naar de website van de NBB, en meer bepaald naar de rubriek die gewijd is aan de melding van inbreuken⁴⁵. Artikel 36/7/1 van de wet van 22 februari 1998 en de wet van 28 november 2022 bepalen dat tegen een persoon die een melding verricht geen burgerrechtelijke, strafrechtelijke of tuchtrechtelijke vorderingen mogen worden ingesteld of professionele sancties mogen worden uitgesproken, dat deze persoon niet nadelig of discriminatoir mag worden behandeld en dat zijn arbeidsovereenkomst niet mag worden beëindigd. De NBB kan een administratieve sanctie opleggen aan vennootschappen die dit verbod overtreden.

4:137 De NBB mag de in het kader van een melding verstrekte gegevens enkel gebruiken om haar wettelijke opdrachten te vervullen. Voor deze gegevens geldt de regeling inzake de verscherpte bescherming van de vertrouwelijkheid die vastgelegd is in artikel 36/7/1, § 2 van de wet van 22 februari 1998 en in de wet van 28 november 2022. De bescherming van de persoon die de melding verricht en van de persoon waarop de melding betrekking heeft, is dus gewaarborgd.

4.3.6. VOORKOMING VAN WITWASSEN VAN GELD EN FINANCIERING VAN TERRORISME

Wettelijk en regelgevend kader:

1. Wetten art. 17, § 1, 2° van de toezichtswet beursvennootschappen en wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten

2. NBB-reglementen, NBB-circulaires en internationale referentiedocumenten:

Zie de aan dit onderwerp gewijde rubriek op de website van de NBB

4:138 De identificatie, het beheer en de beperking van het risico op witwassen van geld en financiering van terrorisme maken integraal deel uit van de regelingen inzake interne governance en risicobeheer.

---

45 Er zij opgemerkt dat dit meldingssysteem niet alleen bedoeld is voor inbreuken op de toezichtswet beursvennootschappen, maar ook voor inbreuken op andere prudentiële regelgeving en op de antiwitwasregelgeving.

Voor nadere informatie zij verwezen naar de rubriek over witwassen van geld en financiering van terrorisme op de website van de NBB ([Voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme | nbb.be](https://www.nbb.be/voorkoming-van-het-witwassen-van-geld-en-de-financiering-van-terrorisme))

4.3.7. DIVERSITEIT

Wettelijk en regelgevend kader:

1. Wetten art. 29 van de toezichtswet beursvennootschappen

4:139 Om voor functies in het wettelijk bestuursorgaan voldoende diverse kandidaten te kunnen aantrekken, moet de vennootschap ten aanzien van haar personeel een diversiteitsbeleid voeren dat carrièreplanningsaspecten omvat evenals maatregelen om te garanderen dat werknemers van alle genders gelijk worden behandeld en gelijke kansen krijgen. Deze maatregelen moeten met name waarborgen dat bij het selecteren van medewerkers voor managementfuncties of bij het verzorgen van managementopleidingen ook rekening wordt gehouden met een evenwichtige gendervertegenwoordiging.

4.4. INTERNE CONTROLE EN ONAFHANKELIJKE CONTROLEFUNCTIES

4.4.1. KADER VOOR INTERNE CONTROLE

Wettelijk en regelgevend kader:

1. Toezichtswet beursvennootschappen: art. 17, § 1, 2°
2. NBB-reglementen:
  - Reglement van 19 mei 2015 betreffende de interne controle en de interne auditfunctie
3. Relevante thematische NBB-circulaires:
  - Uniforme brief van 16 november 2015 aan de instellingen betreffende het verslag van de effectieve leiding inzake de beoordeling van de interne controle
  - Circulaire NBB_2015_21 van 13 juli 2015 betreffende de interne controle en de interne auditfunctie
  - Circulaire NBB_2011_09 van 20 december 2011 betreffende het verslag van de effectieve leiding inzake de beoordeling van de interne controle
4. Internationale referentiedocumenten:
  - Richtsnoeren EBA/GL/2021/14 van 22 november 2021 inzake interne governance overeenkomstig Richtlijn (EU) 2019/2034 => paragrafen 129 tot en met 138

- 4:140 De vennootschap ontwikkelt en handhaaft een cultuur die een positieve houding jegens risicobeheersing en compliance binnen de vennootschap aanmoedigt, evenals een robuust en alomvattend kader voor interne controle.
- 4:141 Het kader voor interne controle van de vennootschap dient op individuele basis te worden aangepast aan het specifieke karakter van haar activiteiten, haar complexiteit en de bijbehorende risico's, rekening houdend met de groepscontext. De vennootschap dient de uitwisseling van de nodige informatie zodanig te organiseren dat elk beleidsbepalend orgaan, elk bedrijfsonderdeel en elke interne eenheid, waaronder elke onafhankelijke controlefunctie, in staat is zijn/haar taken uit te voeren. Dit betekent bijvoorbeeld dat passende informatie moet worden uitgewisseld tussen de bedrijfsonderdelen en de compliancefunctie (met inbegrip van de AMLCO), evenals tussen de verantwoordelijken voor de onafhankelijke controlefuncties op groepsniveau en het wettelijk bestuursorgaan van de vennootschap.
- 4:142 De vennootschap dient adequate beleidslijnen, procedures en processen voor interne controle op te stellen, te handhaven en regelmatig bij te werken. Van kleine beursvennootschappen wordt voor deze beleidslijnen, procedures en processen een lagere verfijningsgraad verwacht.
- 4:143 Voor nadere informatie over het kader voor interne controle zij verwezen naar de paragrafen 129 tot en met 138 van de richtsnoeren EBA/GL/2021/14.

4.4.2. KADER VOOR RISICOBEBEER

Wettelijk en regelgevend kader:

1. Toezichtswet beursvennootschappen: art. 17 en 68 tot en met 73
2. Relevante thematische NBB-circulaires:
  - /
3. Internationale referentiedocumenten:
  - Richtsnoeren EBA/GL/2021/14 van 22 november 2021 inzake interne governance overeenkomstig Richtlijn (EU) 2019/2034 => paragrafen 139 tot en met 149

4:144 Als onderdeel van het algehele kader voor interne controle beschikt de vennootschap over een holistisch kader voor risicobeheer dat zich uitstrekt over alle bedrijfsonderdelen en interne eenheden, met inbegrip van de onafhankelijke controlefuncties, waarin het economische belang van al haar risicoblootstellingen (met inbegrip van milieu- en klimaatrisico's) ten volle wordt erkend. Het kader voor risicobeheer dient de vennootschap in staat te stellen weloverwogen besluiten te nemen inzake het nemen van risico's.

4:145 Het kader voor risicobeheer moet overeenkomstig de artikelen 68 tot en met 72 van de toezichtswet beursvennootschappen ook de volgende maatregelen omvatten met betrekking tot het beheer van risico's in verband met het verlenen van beleggingsdiensten:

- bijhouden van gegevens over verleende beleggingsdiensten en -activiteiten en uitgevoerde transacties;
- treffen van maatregelen om de rechten van de cliënten te beschermen en om te voorkomen dat de aan de cliënten toebehorende geldmiddelen voor eigen rekening van de vennootschap worden gebruikt;
- bijhouden van rekeningen die noodzakelijk zijn om de tegoeden die voor een cliënt worden aangehouden onmiddellijk en op elk moment te onderscheiden van de tegoeden die voor andere cliënten worden aangehouden, en van de eigen tegoeden van de vennootschap;
- instellen van een goedkeuringsproces voor financiële instrumenten die bestemd zijn voor verkoop aan cliënten; enz.

4:146 Voor nadere informatie over het kader voor risicobeheer zij verwezen naar de paragrafen 139 tot en met 149 van de richtsnoeren EBA/GL/2021/14.

4.4.4. ONAFHANKELIJKE CONTROLEFUNCTIES

Wettelijk en regelgevend kader:

1. Toezichtswet beursvennootschappen: art. 31-36
2. NBB-reglementen:
  - Reglement van 19 mei 2015 betreffende de interne controle en de interne auditfunctie
3. Relevante thematische NBB-circulaires:
  - Mededeling NBB_2019_15 van 2 juli 2019 over de inhoudelijke verwachtingen van de NBB met betrekking tot het verslag van het wettelijk bestuursorgaan over de beoordeling van de compliancefunctie
  - Circulaire NBB_2015_21 van 13 juli 2015 betreffende de interne controle en de interne auditfunctie
  - Circulaire NBB_2012_14 van 4 december 2012 over de compliancefunctie
4. Internationale referentiedocumenten:
  - Richtsnoeren EBA/GL/2021/14 van 22 november 2021 inzake interne governance overeenkomstig Richtlijn (EU) 2019/2034 => paragrafen 150 tot en met 201

4:147 De vennootschappen moeten over drie onafhankelijke controlefuncties beschikken:

- een risicobeheerfunctie;
- een compliancefunctie; en
- een interneauditfunctie.

4:148 Deze functies moeten het wettelijk bestuursorgaan in zijn toezichtsfunctie toelaten toezicht uit te oefenen op de effectieve leiding.

4.4.4.1. ALGEMENE ASPECTEN

4.4.4.1.1. Drie verdedigingslijnies

4:149 De verhoudingen tussen, enerzijds, de commerciële en operationele eenheden, en, anderzijds, de onafhankelijke controlefuncties, worden soms omschreven als het model van de drie verdedigingslijnes van de vennootschap (het zogenaamde “three lines of defence”-model):

- de commerciële en operationele eenheden (met inbegrip van de frontoffice) vormen de eerste verdedigingslinie van de vennootschap, die verantwoordelijk is voor de identificatie van de risico's die verbonden zijn aan elke verrichting, en voor de naleving van de vastgestelde procedures en limieten;
- de tweede verdedigingslinie omvat de risicobeheerfunctie en de compliancefunctie, die erover moeten waken dat de risico's volgens de vastgestelde regels en procedures worden geïdentificeerd en beheerd door de operationele eenheden;
- de derde verdedigingslinie bestaat uit de interne audit, die onder andere toeziet op de naleving van de procedures door de eerste en de tweede verdedigingslinie.

4:150 Voor het wettelijk bestuursorgaan in zijn toezichtsfunctie zijn de risicobeheerfunctie, de compliancefunctie en de interneauditfunctie noodzakelijke instrumenten om zijn toezichtstaak optimaal te vervullen. Deze functies vormen samen een coherent geheel van transversale controlefuncties waartussen coördinatie noodzakelijk is. Aangezien deze controlefuncties op elkaar aansluiten, harmoniseren ze hun activiteiten en zorgen ze voor een toereikende uitwisseling van relevante informatie. De interneauditfunctie oefent toezicht uit op de risicobeheerfunctie en de compliancefunctie.

4:151 Geen van de activiteitsdomeinen van de vennootschap kan om redenen van persoonlijke, commerciële of financiële aard aan het zicht van de controlefuncties worden onttrokken (bv. offshore activiteiten).

4:152 Wat de strijd tegen het witwassen van geld en de financiering van terrorisme (SWG/FT) betreft, bepaalt de antiwitwaswet dat de vennootschappen één of meer personen moeten aanwijzen die belast zijn met de tenuitvoerlegging en de aansturing van het SWG/FT-beleid (de “AMLCO”). Voor nadere informatie over de rol en de verantwoordelijkheden van de AMLCO zij verwezen naar de richtsnoeren EBA/GL/2022/05 van 14 juni 2022 inzake gedragslijnen en procedures betreffende het nalevingsbeheer en de rol en verantwoordelijkheden van de AML/CFT-nalevingsfunctionaris uit hoofde van artikel 8 en hoofdstuk VI van Richtlijn (EU) 2015/849 en naar de SWG/FT-site van de NBB⁴⁶.

4.4.4.1.2. Verantwoordelijken voor controlefuncties en combineren van meerdere controlefuncties

4:153 De verantwoordelijken voor de onafhankelijke controlefuncties worden op een zodanig hiërarchisch niveau aangesteld dat zij het gezag en de status krijgen die nodig zijn om hun verantwoordelijkheden te vervullen.

4:154 In principe bekleden de verantwoordelijken voor de controlefuncties hun functie op exclusieve wijze, en combineren zij deze dus niet met een andere controlefunctie (en evenmin met een operationele eenheid of functie). Voor kleine beursvennootschappen en beursvennootschappen die dit kunnen rechtvaardigen op basis van de evenredigheidscriteria, aanvaardt de NBB echter dat de functies van verantwoordelijke voor de risicobeheerfunctie en verantwoordelijke voor de compliancefunctie gecombineerd worden op voorwaarde dat (i) er geen belangenconflict is tussen deze twee controlefuncties (in het bijzonder, geen situatie van het type “maker/checker” of “ontwikkelaar/controleur”), (ii) de betrokkene de nodige kennis en ervaring heeft op deze twee gebieden en (iii) de betrokkene de nodige tijd heeft om deze twee functies naar behoren uit te voeren.

4.4.4.1.3. Onafhankelijkheid van de controlefuncties

4:155 De drie controlefuncties dienen onafhankelijk te zijn, wat minstens tot uiting moet komen in hun statuut, hun prerogatieven, de regeling voor de beloning van de verantwoordelijken voor deze functies en van het personeel dat voor de uitoefening ervan beschikbaar is gesteld, en hun

---

⁴⁶ Zie: [Voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme](#)

rechtstreekse toegang tot het wettelijk bestuursorgaan (die inhoudt dat niet eerst via de effectieve leiding moet worden gepasseerd). Niettegenstaande de algemene verantwoordelijkheid van het wettelijk bestuursorgaan, zijn de verantwoordelijken voor de onafhankelijke controlefuncties onafhankelijk van de bedrijfsonderdelen of operationele eenheden waarop zij controle uitoefenen. Hoewel de verantwoordelijken voor de risicobeheerfunctie, de compliancefunctie en de interneauditfunctie functioneel rapporteren aan een lid van de effectieve leiding of, in voorkomend geval, van het directiecomité⁴⁷, brengen zij rechtstreeks verslag uit aan het wettelijk bestuursorgaan en leggen zij aan dit orgaan rekenschap af over hun activiteiten. Hun prestaties worden ook beoordeeld door het wettelijk bestuursorgaan.

4:156 Voor nadere informatie zij verwezen naar paragraaf 156 van de richtsnoeren EBA/GL/2021/14, die de voorwaarden bevat waaraan de controlefuncties moeten voldoen om als onafhankelijk te kunnen worden aangemerkt.

4.4.4.1.4. Middelen van de controlefuncties

4:157 De onafhankelijke controlefuncties beschikken over voldoende middelen (personele en IT-middelen) om hun taken op een passende en onafhankelijke wijze te vervullen. De verantwoordelijken voor de controlefuncties zien erop toe dat hun teams de nodige kwalificaties en vaardigheden bezitten. Voor nadere informatie zij verwezen naar de paragrafen 157 en 158 van de richtsnoeren EBA/GL/2021/14.

4.4.4.1.5. Methodologie en toegang

4:158 De door de onafhankelijke controlefuncties gehanteerde methodologie en procedures zijn aangepast aan de aard, de omvang en de complexiteit van de werkzaamheden van de vennootschap en zijn schriftelijk vastgelegd.

4:159 De controlefuncties hebben toegang tot alle bedrijfsonderdelen en alle interne eenheden die risico's kunnen genereren, evenals tot relevante dochterondernemingen en verbonden ondernemingen. Zij houden contact met de operationele eenheden, en deze wisselwerking dient bij te dragen aan het bereiken van de beoogde situatie waarin alle werknemers van de vennootschap bewust zijn van het belang van risicobeheer.

4.4.4.1.6. Rapportering

Regelmatische rapportering aan het wettelijk bestuursorgaan

4:160 De verantwoordelijken voor de risicobeheerfunctie, de compliancefunctie en de interneauditfunctie rapporteren minstens eenmaal per jaar rechtstreeks aan het wettelijk bestuursorgaan over de uitvoering van hun taak en lichten de effectieve leiding (in voorkomend geval het directiecomité) in. Deze rechtstreekse toegang, die dus inhoudt dat niet eerst via de effectieve leiding moet worden gepasseerd, is nodig om het wettelijk bestuursorgaan in staat te stellen zijn toezichtsfunctie met betrekking tot de uitvoering van de uitgestippelde strategie en de werking van de vennootschap, strenger uit te oefenen.

4:161 Dit activiteitenverslag kan via het risicocomité aan het wettelijk bestuursorgaan worden gericht. Wanneer er naast het risicocomité ook een auditcomité is opgericht, wordt aanbevolen dat de risicobeheerfunctie en de compliancefunctie rapporteren aan het risicocomité en de interneauditfunctie aan het auditcomité⁴⁸.

---

⁴⁷ De functionele rapportering aan een effectieve leider bestaat erin verslag uit te brengen over de activiteiten van de betrokken onafhankelijke controlefunctie, zonder dat deze leider zich kan mengen in het besluitvormingsproces (geen hiërarchische rol). De effectieve leider waaraan gerapporteerd wordt, bepaalt in overleg met het wettelijk bestuursorgaan en/of de gespecialiseerde comités welke personele en materiële middelen (IT, ...) de betrokken onafhankelijke controlefunctie nodig heeft om haar taken naar behoren te vervullen, en zorgt voor de follow-up van aspecten die verband houden met de middelen.

⁴⁸ In circulaire NBB_2019_15 wordt bepaald dat de compliancefunctie rapporteert aan het wettelijk bestuursorgaan via het auditcomité, maar in de praktijk gebeurt dit thans meestal via het risicocomité.

- 4:162 In het (minstens) jaarlijks activiteitenverslag van de onafhankelijke controlefuncties moeten:
- 1° alle tijdens de voorbije periode door de onafhankelijke controlefunctie verrichte werkzaamheden worden gedocumenteerd;
  - 2° alle vastgestelde tekortkomingen duidelijk worden aangegeven; alsook
  - 3° aanbevelingen worden gedaan over de wijze waarop deze tekortkomingen moeten worden verholpen.

Rapportering uit eigen beweging

- 4:163 Artikel 34 van de toezichtswet beursvennootschappen bepaalt dat wanneer bijzondere gebeurtenissen dit rechtvaardigen, de verantwoordelijken voor de risicobeheerfunctie en de compliancefunctie, zonder dit aan de effectieve leiding (in voorkomend geval het directiecomité) te moeten voorleggen, uit eigen beweging het wettelijk bestuursorgaan moeten inlichten over hun bezorgdheid en desgevallend moeten waarschuwen indien specifieke risico-ontwikkelingen een negatieve invloed op de vennootschap hebben of zouden kunnen hebben, met name haar reputatie zouden kunnen schaden.

4.4.4.1.7. Periodieke evaluatie

- 4:164 In het kader van zijn toezichtsfunctie gaat het wettelijk bestuursorgaan periodiek en minstens jaarlijks na of de onafhankelijke controlefuncties goed werken. Daartoe krijgt het geregeld een verslag van de effectieve leiding, onverminderd de rechtstreekse kennisname van de relevante informatie die door de betrokken functies wordt verstrekt, in voorkomend geval via de gespecialiseerde raadgevende comités die het wettelijk bestuursorgaan daartoe heeft opgericht. Voor zijn beoordeling van de werking van de compliancefunctie baseert het wettelijk bestuursorgaan zich op een vooraf vastgesteld model dat wordt toegelicht in circulaire NBB_2019_15 en neemt het de rapporteringstermijn in acht die vermeld is in de mededelingen van de NBB over de kwalitatieve rapportering.

4.4.4.1.8. Ontslag

- 4:165 Artikel 62, § 2 van de toezichtswet beursvennootschappen bepaalt dat de verantwoordelijken voor de onafhankelijke controlefuncties niet zonder voorafgaande goedkeuring van het wettelijk bestuursorgaan, in zijn toezichtsfunctie, uit hun functie kunnen worden verwijderd. Indien er overwogen zou worden een verantwoordelijke voor een onafhankelijke controlefunctie uit zijn functie te verwijderen, moet de vennootschap de NBB daar onmiddellijk van in kennis stellen, zodat deze kan nagaan of de redenen voor het ontslag gegrond zijn, en, in voorkomend geval, kan onderzoeken of er op grond van de governance van de vennootschap geen bijzondere maatregelen moeten worden genomen.

4.4.4.2. COMPLIANCEFUNCTIE

Wettelijk en regelgevend kader:

1. Toezichtswet beursvennootschappen: art. 3, 33 en 34
2. NBB-reglementen:
  - Reglement van 6 februari 2018 betreffende de deskundigheid van de verantwoordelijken voor de compliancefunctie
  - Reglement van de FSMA van 27 oktober 2011 betreffende de erkenning van complianceofficers en de deskundigheid van de verantwoordelijken voor de compliancefunctie
3. Relevante thematische NBB-circulaires:
  - Mededeling NBB_2019_29 van 26 november 2019 over de wijziging van de datum voor de overlegging van de complianceverslagen
  - Mededeling NBB_2019_15 van 2 juli 2019 over de inhoudelijke verwachtingen van de NBB met betrekking tot het verslag van het wettelijk bestuursorgaan over de beoordeling van de compliancefunctie
  - Circulaire NBB_2012_14 van 4 december 2012 betreffende de compliancefunctie

4. Internationale referentiedocumenten:

- Richtsnoeren EBA/GL/2021/14 van 22 november 2021 inzake interne governance overeenkomstig Richtlijn (EU) 2019/2034 => paragrafen 183 tot en met 190

4:166 Overeenkomstig artikel 32 van de toezichtswet beursvennootschappen is de compliancefunctie verantwoordelijk voor het toezicht op de naleving van de wettelijke en reglementaire bepalingen inzake integriteit en gedrag die van toepassing zijn op de beleggingsactiviteiten, beleggingsdiensten en/of nevendiensten. De compliancefunctie moet aldus beletten dat de vennootschap de gevolgen moet dragen - met name een verlies van reputatie of geloofwaardigheid of juridische risico's, die een ernstig financieel nadeel kunnen berokkenen - van de niet-naleving van de wettelijke en reglementaire bepalingen of van de deontologische bepalingen die gelden voor asset managers (compliance risico). Voor nadere informatie over de compliancefunctie zij verwezen naar circulaire NBB_2012_14 en de paragrafen 183 tot en met 190 van de richtsnoeren EBA/GL/2021/14.

4:167 De specifieke vereisten inzake deskundigheid in hoofde van de verantwoordelijken voor de compliancefunctie zijn opgenomen in het reglement van de NBB van 6 februari 2018 en de voorwaarden voor erkenning door de FSMA in het reglement van de FSMA van 27 oktober 2011. De aanstelling van een nieuwe verantwoordelijke voor de compliancefunctie gebeurt in overleg tussen de NBB en de FSMA (in voorkomend geval kunnen de NBB en de FSMA het interview samen afnemen), maar de dossiers moeten naar elke autoriteit afzonderlijk worden gestuurd. Op basis van deze reglementen dienen de verantwoordelijken voor de compliancefunctie tevens, vanaf hun benoeming, om de drie jaar deel te nemen aan een opleidingsprogramma met een minimumduur van 40 uur. De vennootschap zorgt er ook voor dat de andere personen die belast zijn met de compliancefunctie om de drie jaar deelnemen aan een dergelijk opleidingsprogramma met een minimumduur van 20 uur. De vereisten inzake permanente opleiding worden uiteengezet in de toelichtingsnota bij het voornoemd reglement van de NBB en in mededeling FSMA_2018_05 van 8 mei 2018 over de permanente opleiding van de complianceofficers.

4:168 Het wettelijk bestuursorgaan moet jaarlijks een verslag uitbrengen over de beoordeling van de goede werking van de compliancefunctie.

4.4.4.3. RISICOBEBEERFUNCTIE

Wettelijk en regelgevend kader:

1. Toezichtswet beursvennootschappen: art. 33 en 34
2. Relevante thematische NBB-circulaires: /
3. Internationale referentiedocumenten:
- Richtsnoeren EBA/GL/2021/14 van 22 november 2021 inzake interne governance overeenkomstig Richtlijn (EU) 2019/2034 => paragrafen 159 tot en met 182

4:169 Overeenkomstig artikel 33, § 2 van de toezichtswet beursvennootschappen zorgt de risicobehaerfunctie ervoor dat alle significante risico's worden gedetecteerd en gemeten en naar behoren worden gemeld. Zij heeft toegang tot alle operationele eenheden en andere interne eenheden die potentiële risico's kunnen genereren, alsook tot dochterondernemingen en verbonden ondernemingen. Zij dient te beschikken over een passende status en overeenkomstige centrale positie in de organisatie van de vennootschap. De risicobehaerfunctie is actief betrokken bij de uitstippeling van de risicostrategie van de vennootschap en bij alle beleidsbeslissingen die een significante invloed hebben op de risico's en is in staat een volledig beeld te geven van het hele scala van risico's die de vennootschap loopt.

4:170 De taken van de risicobehaerfunctie worden in detail beschreven in de richtsnoeren EBA/GL/2021/14. Voor nadere informatie over de rol van deze functie (i) in de risicostrategie en -besluiten, (ii) bij belangrijke veranderingen, (iii) bij het identificeren, meten, beoordelen, beheren,

beperken, monitoren en rapporteren van risico's, en (iv) op het gebied van risicolimieten, zij verwezen naar de paragrafen 166 tot en met 178 van de richtsnoeren EBA/GL/2021/14.

4:171 Overeenkomstig artikel 33, § 3 van de toezichtswet beursvennootschappen moet de verantwoordelijke voor de risicobeheerfunctie in principe een persoon zijn die deelneemt aan de effectieve leiding of, in voorkomend geval, een lid van het directiecomité, en moet de risicobeheerfunctie de enige specifieke functie zijn waarvoor hij individueel verantwoordelijk is. Overeenkomstig het evenredigheidsbeginsel kan de NBB echter toestaan dat een hoger kaderlid (niveau "N-1") de risicobeheerfunctie vervult, mits er in hoofde van deze persoon geen belangenconflict bestaat. Daarnaast wordt in het tweede lid van artikel 33, § 3 bepaald dat afgeweken kan worden van het beginsel dat de risicobeheerfunctie de enige specifieke functie is waarvoor de CRO die lid is van de effectieve leiding individueel verantwoordelijk is. De NBB kan namelijk toestaan dat de CRO die lid is van de effectieve leiding ook verantwoordelijk is voor de compliancefunctie, op voorwaarde dat de twee betrokken functies los van elkaar worden uitgeoefend.

4:172 Voor het overige zij verwezen naar de paragrafen 179 tot en met 182 van de richtsnoeren EBA/GL/2021/14.

4.4.4.4. INTERNEAUDITFUNCTIE

Wettelijk en regelgevend kader:

1. Toezichtswet beursvennootschappen: art. 35
2. NBB-reglementen:
  - Reglement van 19 mei 2015 betreffende de interne controle en de interne auditfunctie
3. Relevante thematische NBB-circulaires:
  - Circulaire NBB_2015_21 van 13 juli 2015 betreffende de interne controle en de interne auditfunctie
4. Internationale referentiedocumenten:
  - Richtsnoeren EBA/GL/2021/14 van 22 november 2021 inzake interne governance overeenkomstig Richtlijn (EU) 2019/2034 => paragrafen 191 tot en met 201

4:173 Een doeltreffende interneauditfunctie verschaft op een onafhankelijke manier redelijke zekerheid aan het wettelijk bestuursorgaan en de effectieve leiding of, in voorkomend geval, het directiecomité over de kwaliteit en de doeltreffendheid van de interne controle, het risicobeheer en de systemen en processen voor deugdelijk bestuur van de vennootschap.

4:174 De interneauditfunctie rapporteert rechtstreeks aan het wettelijk bestuursorgaan, in voorkomend geval via het risicocomité of auditcomité, en houdt de effectieve leiding of, in voorkomend geval, het directiecomité op de hoogte van haar bevindingen. Voor nadere informatie over de prudentiële verwachtingen van de NBB met betrekking tot de interneauditfunctie zij verwezen naar het reglement van 19 mei 2015 en naar circulaire NBB_2015_21, alsook naar de paragrafen 191 tot en met 201 van de richtsnoeren EBA/GL/2021/14.

4.5. ICT-VEILIGHEID EN CONTINUÏTEITSBEHEER

4.5.1. ICT-VEILIGHEID

Wettelijk en regelgevend kader:

1. Toezichtswet beursvennootschappen: art. 17, § 1, 7°
2. Relevante thematische NBB-circulaires:
  - Circulaire NBB_2021_21 van 26 oktober 2021 betreffende de EBA-richtsnoeren voor de melding van grote incidenten
  - Circulaire NBB_2020_23 van 16 juni 2020 over de richtsnoeren van de Europese Bankautoriteit van 29 november 2019 inzake risicobeheer op het gebied van ICT en veiligheid (EBA/GL/2019/04)
  - Circulaire NBB_2019_09 van 8 mei 2019 over de rapportering in het kader van circulaire NBB_2018_13 betreffende de EBA-richtsnoeren inzake de beveiligingsmaatregelen voor operationele en beveiligingsrisico's van betaaldiensten
  - Circulaire NBB_2019_19 van 19 juli 2019 over de richtsnoeren van de Europese Bankautoriteit van 25 februari 2019 inzake uitbesteding (EBA/GL/2019/02)
  - Circulaire NBB_2015_32 van 18 december 2015 betreffende de aanvullende prudentiële verwachtingen van de NBB op het vlak van de operationele bedrijfscontinuïteit en beveiliging van systeemrelevante financiële instellingen
  - Mededeling NBB_2011_05 van 27 oktober 2011 over de prudentiële verwachtingen van de NBB voor een gezond beheer van het operationeel risico
  - Circulaire NBB_2009_17 van 7 april 2009 betreffende de prudentiële vereisten voor financiële diensten via het internet
  - Circulaire PPB 2005/2 van 10 maart 2005 in verband met gezonde beheerspraktijken inzake de bedrijfscontinuïteit van financiële instellingen
3. Internationale referentiedocumenten: //

4:175 Artikel 17, § 1, 7° van de toezichtswet beursvennootschappen bepaalt dat er controle- en beveiligingsmechanismen op IT-gebied moeten worden ingesteld die afgestemd zijn op de werkzaamheden van de vennootschap en die voldoende deugdelijk zijn om de beveiliging en authenticatie van de middelen voor de informatieoverdracht te garanderen, het risico op datacorruptie en ongeoorloofde toegang tot een minimum te beperken en te voorkomen dat informatie uitlekt, teneinde de vertrouwelijkheid van de gegevens te allen tijde te bewaren.

4:176 Zo ziet het wettelijk bestuursorgaan erop toe dat het governancestelsel van de vennootschap, met name het stelsel voor risicobeheer en interne controle, de risico's die verband houden met informatie- en communicatietechnologie (ICT) en informatiebeveiliging op passende wijze beheert.

4:177 De vennootschap moet in het kader van haar governancestelsel en in overeenstemming met het evenredigheidsbeginsel een informatiebeveiligingsfunctie opzetten, die onder meer tot doel heeft: (i) sturing te geven aan de visie en de strategie van de vennootschap op het gebied van informatiebeveiliging, rekening houdend met alle relevante informatie; (ii) erop toe te zien dat de in deze strategie omschreven doelstellingen en maatregelen op het gebied van informatiebeveiliging worden vertaald in een algemeen beleidskader voor informatiebeveiliging; (iii) dit beleidskader voor informatiebeveiliging naar behoren bekend te maken aan alle belanghebbenden, zowel intern als, in voorkomend geval, extern; (iv) het strategisch kader voor informatiebeveiliging te beoordelen en te monitoren en de naleving ervan te garanderen, en dit kader zo nodig aan te passen; en (v) processen voor het beheer en de melding van beveiligingsrisico's vast te stellen, die geïntegreerd zijn in het algemeen risicobeheerkader van de vennootschap.

4:178 Er wordt aanbevolen dat de informatiebeveiligingsfunctie binnen de vennootschap een hogere functie (niveau "N-1" of "N") is die rechtstreeks verslag kan uitbrengen aan het wettelijk bestuursorgaan en de effectieve leiding of, in voorkomend geval, het directiecomité. De

verantwoordelijkheid voor de informatiebeveiligingsfunctie kan worden toegewezen aan de zogenaamde Chief Information Security Officer (CISO).

4:179 Voor meer informatie zij verwezen naar de relevante thematische NBB-circulaires (met name circulaire NBB_2019_19, die geldt voor alle gevallen van uitbesteding, inclusief gevallen van uitbesteding aan aanbieders van clouddiensten (cloud outsourcing), circulaire NBB_2009_17, enz.).

4.5.2. BEHEER VAN DE BEDRIJFSCONTINUÏTEIT

Wettelijk en regelgevend kader:

1. Toezichtswet beursvennootschappen: art. 17, § 1, 9°
2. Relevante thematische NBB-circulaires:
  - Circulaire NBB_2017_29 van 30 november 2017 inzake crisismanagement
  - Circulaire PPB 2005/2 van 10 maart 2005 in verband met gezonde beheerspraktijken inzake de bedrijfscontinuïteit van financiële instellingen
3. Internationale referentiedocumenten:
  - Richtsnoeren EBA/GL/2021/14 van 22 november 2021 inzake interne governance overeenkomstig Richtlijn (EU) 2019/2034 => paragrafen 202 tot en met 207

4:180 De vennootschap stelt een gedegen bedrijfscontinuïteitsbeheer- en herstelplan op, dat ervoor zorgt dat zij op permanente basis kan opereren en dat verliezen door ernstige verstoringen van de bedrijfsactiviteiten worden beperkt.

4:181 Voor meer informatie over het bedrijfscontinuïteitsbeheer zij verwezen naar de paragrafen 202 tot en met 207 van de richtsnoeren EBA/GL/2021/14.

4:182 Voorts bevat circulaire PPB 2005/2 een reeks criteria - die vertaald zijn in gezonde beheerspraktijken - waarop de NBB zich baseert om het bedrijfscontinuïteitsbeheerplan te toetsen.

5. GOVERNANCE OP HET NIVEAU VAN EEN GROEP

Wettelijk en regelgevend kader:

1. Toezichtswet beursvennootschappen: art. 159-199
2. Relevante thematische NBB-circulaires: /
3. Internationale referentiedocumenten:
  - Richtsnoeren EBA/GL/2021/14 van 22 november 2021 inzake interne governance overeenkomstig Richtlijn (EU) 2019/2034 => paragrafen 77 tot en met 84

- 5:1 De vereisten om over een deugdelijk bestuur te beschikken, zijn ook van toepassing in de context van een groep, zoals dit begrip gedefinieerd is in artikel 25 van Richtlijn (EU) 2019/2034. De regels inzake deugdelijk bestuur moeten immers op geconsolideerde, of, in voorkomend geval, gesubconsolideerde basis worden nageleefd. Dit hoofdstuk is van toepassing op alle types groepen (groepen op EER-niveau, groepen op het niveau van een lidstaat, groepen op Belgisch niveau) en subgroepen (subgroep op het niveau van een lidstaat of op Belgisch niveau).
- 5:2 Inzake het groepstoezicht wordt een onderscheid gemaakt tussen:
- beleggingsondernemingen die deel uitmaken van een groep bestaande uit een moederonderneming en haar dochterondernemingen, die minstens één kredietinstelling omvat (een "kredietinstellingsgroep"); en
  - beleggingsondernemingen die deel uitmaken van een groep bestaande uit een moederonderneming en haar dochterondernemingen, zonder kredietinstellingen (een "beleggingsondernemingsgroep").
- 5:3 In het eerste geval wordt het toezicht op geconsolideerde basis geregeld in de bankwet⁴⁹ en in Verordening (EU) nr. 575/2013. Er zij dus verwezen naar het handboek governance voor de banksector, die de governanceregels die van toepassing zijn op groepen in detail toelicht, waarbij een onderscheid wordt gemaakt naargelang het een Belgische entiteit betreft die verantwoordelijk is voor de naleving van de prudentiële regels op geconsolideerde basis door de groep, dan wel een instelling die onder het recht van een andere lidstaat of een derde land ressorteert.
- 5:4 Voor het tweede geval heeft de Europese wetgever een nieuwe regeling vastgelegd in Verordening 2019/2033 en in de IFD, die wordt omgezet in de toezichtswet beursvennootschappen. Deze omzetting betreft zowel het toezicht op geconsolideerde basis op beleggingsondernemingsgroepen als het toezicht op de naleving van het groepskapitaalcriterium voor beleggingsondernemingsgroepen met een eenvoudiger structuur en risicoprofiel. Deze afwijkingsregeling houdt in dat de toezichthouder in plaats van prudentiële consolidatie toe te passen, de moederonderneming van de groep kan toestaan over voldoende kapitaal te beschikken om de boekwaarde van haar deelnemingen in de dochterondernemingen te stutten.
- 5:5 Alleen dit tweede geval komt hieronder aan bod. Het wordt in detail beschreven in Hoofdstuk IV, Afdeling III van de toezichtswet beursvennootschappen. Afdeling IV van datzelfde hoofdstuk heeft betrekking op het aanvullend conglomeratstoezicht op beursvennootschappen, ongeacht of ze deel uitmaken van een kredietinstellingsgroep of van een beleggingsondernemingsgroep. Aangezien dit toezicht op Europees niveau wordt geregeld in Richtlijn 2011/89/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 november 2011 houdende wijziging van de Richtlijnen 98/78/EG, 2002/87/EG, 2006/48/EG en 2009/138/EG betreffende het aanvullende toezicht op financiële entiteiten in een financieel conglomeraat, wordt in Afdeling IV verwezen naar de omzetting van die richtlijn in de bankwet.

⁴⁹ Wet van 25 april 2014 op het statuut van en het toezicht op de kredietinstellingen, die Richtlijn 2013/36/EU omzet.

5.1. Governanceregels voor beleggingsondernemingsgroepen waarin een Belgische entiteit verantwoordelijk is voor de naleving van de prudentiële regels op geconsolideerde basis door de groep en door haar entiteiten

- 5:6 Dit punt heeft betrekking op:
- 1) groepen waarvan de overkoepelende moederonderneming in België of in de EER een Belgische beursvennootschap is; en
  - 2) groepen waarvan de overkoepelende moederonderneming in België of in de EER een Belgische beleggingsholding of een Belgische (gemengde) financiële holding is.
- Naar de vennootschap die aan het hoofd van een dergelijke groep of subgroep staat, wordt verwezen als de "Belgische instelling die verantwoordelijk is voor de groep".
- 5:7 Overeenkomstig artikel 163 van de toezichtswet beursvennootschappen moet de Belgische instelling die verantwoordelijk is voor de groep (op geconsolideerde en/of, in voorkomend geval, op gesubconsolideerde basis) voldoen aan de artikelen 17, 23 tot en met 40, 56 tot en met 59, 66 tot en met 78, 86 en 109 van de toezichtswet beursvennootschappen en (i) ervoor zorgen dat de regelingen, processen en mechanismen voor governance samenhang vertonen en goed geïntegreerd zijn op geconsolideerde of gesubconsolideerde basis, (ii) de invloed beoordelen van de ondernemingen die in de consolidatiekring zijn opgenomen op andere ondernemingen, en (iii) alle gegevens en informatie verkrijgen die relevant zijn voor het toezicht op de groep of subgroep.
- 5:8 Dit betekent dat alle regels inzake deugdelijk bestuur die in dit handboek zijn opgenomen, mutatis mutandis van toepassing zijn op het niveau van de groep.
- 5:9 Concreet past de Belgische instelling die verantwoordelijk is voor de groep regelingen, processen en mechanismen toe om op geconsolideerde basis een deugdelijk en samenhangend bestuur te waarborgen voor de volledige groep of subgroep. Er zij verwezen naar punt 5:9 van het handboek governance voor de banksector, dat van overeenkomstige toepassing is.
- 5:10 Voor nadere informatie over dit onderwerp zij eveneens verwezen naar de paragrafen 77 tot en met 84 van de richtsnoeren EBA/GL/2021/14.

5.2. Governanceregels voor Belgische beursvennootschappen en Belgische beleggingsholdings die deel uitmaken van een beleggingsondernemingsgroep waarin een instelling die onder het recht van een andere lidstaat ressorteert, verantwoordelijk is

- 5:11 Voor Belgische beursvennootschappen en Belgische beleggingsholdings die deel uitmaken van een groep waarin een instelling die onder het recht van een andere lidstaat ressorteert, verantwoordelijk is, moet ervoor worden gezorgd dat de organisatie en aansturing van de groep geen afbreuk doen aan de verantwoordelijkheid van het wettelijk bestuursorgaan en de effectieve leiding of, in voorkomend geval, het directiecomité van de Belgische vennootschap voor de bedrijfsvoering van de betrokken vennootschap.

5.2.1. Basisbeginsel

- 5:12 Voor de prudentiële beoordeling van de governance op het niveau van de groep wordt ervan uitgegaan dat de onder het recht van een andere lidstaat ressorterende vennootschap die verantwoordelijk is voor de groep en haar dochterondernemingen, met inbegrip van de Belgische dochteronderneming(en), zich op elkaar afstemmen en functioneren in een transparant en evenwichtig geheel dat is gericht op een optimaal bestuur van de afzonderlijke onder toezicht staande instellingen en een passende opvolging van de risico's waaraan de afzonderlijke instellingen en de groep in zijn geheel zijn onderworpen.
- 5:13 In dit verband is het de instelling die verantwoordelijk is voor de groep, als de entiteit die het algemeen beleid en de strategie van de groep bepaalt, die de groep optimaal bestuurt, met inachtneming van de rechtspersoonlijkheid van de verschillende dochterondernemingen, onverminderd de maatregelen die de instelling die verantwoordelijk is voor de groep kan nemen om

het reputatierisico te beheersen dat kan voortvloeien uit ongepast gedrag van een dochteronderneming. Overeenkomstig paragraaf 77 van de richtsnoeren EBA/GL/2021/14 houdt de onder het recht van een andere lidstaat ressorterende instelling die verantwoordelijk is voor de groep rekening met de belangen van al haar dochterondernemingen en met de wijze waarop de strategieën en het beleid op lange termijn bijdragen tot de belangen van elke dochteronderneming en tot de belangen van de groep als geheel.

5.2.2. Taakverdeling tussen de onder het recht van een andere lidstaat ressorterende instelling die verantwoordelijk is voor de groep en de Belgische dochteronderneming

- 5:14 De dochteronderneming dient ervoor te zorgen dat de noodzakelijke samenhang binnen de groep niet wordt ondermijnd en dat de informatie voldoende stroomopwaarts en stroomafwaarts binnen de geconsolideerde groep kan worden verspreid.
- 5:15 Onverminderd de rol die de instelling die verantwoordelijk is voor de groep in dit verband speelt, moeten ook de bestuursorganen van de Belgische dochteronderneming erover waken dat het bestuur van de groep voldoet aan de regels en verplichtingen waaraan de dochteronderneming als zelfstandige rechtspersoon en als gereglementeerde instelling is onderworpen. Het wettelijk bestuursorgaan en de effectieve leiding of, in voorkomend geval, het directiecomité van de Belgische dochteronderneming zien er in het bijzonder op toe dat de organisatie van de groep voldoet aan de regels en verplichtingen waaraan die Belgische dochteronderneming als zelfstandige rechtspersoon en gereglementeerde instelling is onderworpen.

5.2.3. Beheer van belangenconflicten binnen de groep

- 5:16 Conflicterende belangen op het niveau van de groep moeten worden geïdentificeerd, voorkomen of beheerd. Het kan gaan om onder andere:
- i. belangenconflicten als gevolg van het uitoefenen van activiteiten die onderling conflicten kunnen genereren;
  - ii. intragroeptransacties en kapitaalverdeling binnen de groep;
  - iii. divergerende belangen tussen de instelling die verantwoordelijk is voor de groep en dochterondernemingen, of dochterondernemingen onderling, bv. inzake de toewijzing van *corporate en regulatory opportunities*;
  - iv. groepsbeslissingen die voor de verschillende metiers die worden uitgeoefend door de verschillende dochterondernemingen een verschillende impact hebben op het beheer van hun financiële positie.
- 5:17 Bij de uitoefening van hun vennootschappelijke opdracht moeten de bestuurders van de dochteronderneming beschikken over passende middelen om het vennootschappelijk belang van de vennootschap in betrokkenheid met haar deelgenoten te vrijwaren. Daartoe dienen groepsinterne mechanismen te worden ingesteld die toelaten om bepaalde groepsbeslissingen of -praktijken die aanleiding zouden kunnen geven tot een belangenconflict binnen de groep te onderkennen en onder de aandacht te brengen van de bestuursorganen van de dochteronderneming en de instelling die verantwoordelijk is voor de groep. In geval van intragroepverrichtingen of -transacties die mogelijk materieel zijn voor de dochteronderneming, is het gepast een ad-hoccomité van onafhankelijke bestuurders in te stellen dat een advies uitbrengt dat door het wettelijk bestuursorgaan van de dochteronderneming in overweging moet worden genomen, over het belang van de dochteronderneming in de context van dergelijke intragroepverrichtingen of -transacties.
- 5:18 Afhankelijk van het bestuursmodel dat de groep hanteert, moeten deze interne mechanismen ook steunen op bijvoorbeeld een robuuste toezichtsfunctie binnen het wettelijk bestuursorgaan van de dochteronderneming, de aanwezigheid in de beleidsbepalende organen van de dochteronderneming van bestuurders die onafhankelijk zijn van de instelling die verantwoordelijk is voor de groep of subgroep, of het bestaan van doeltreffende onafhankelijke controlefuncties binnen de dochteronderneming.

5.3. Governanceregels voor Belgische beursvennootschappen en Belgische beleggingsholdings die deel uitmaken van groepen uit derde landen

- 5:19 De governanceregels in punt 5.2. hierboven zijn mutatis mutandis van toepassing op groepen uit derde landen.

5:20 Overeenkomstig de artikelen 189 en 190 van de toezichtswet beursvennootschappen moeten groepen uit derde landen waarvan de activiteiten via dochterondernemingen in de Europese Unie de drempel van 40 miljard EUR overschrijden, een intermediaire moederonderneming in de Europese Unie oprichten. De oplegging van deze verplichting moet een meer omvattend toezicht op de activiteiten in de Europese Unie mogelijk maken en de afwikkeling vergemakkelijken. Wanneer een dergelijke intermediaire moederonderneming in de Europese Unie is opgericht, zijn de regels die gelden voor Europese bankgroepen van toepassing.

6. PRUDENTIËLE RAPPORTERINGEN INZAKE GOVERNANCE EN TRANSPARANTIE

6.1. RAPPORTERINGEN INZAKE GOVERNANCE

- 6:1 De voornaamste twee⁵⁰ prudentiële rapporteringen over governance zijn (i) het governancememorandum en (ii) het verslag van de effectieve leiding inzake de beoordeling van de interne controle.

6.1.1. GOVERNANCEMEMORANDUM

Wettelijk en regelgevend kader:

1. Toezichtswet beursvennootschappen: art. 17, § 5, 19 en 56, § 6
2. Relevante thematische NBB-circulaires:
Zie bijlage 2 bij dit handboek, waarin de richtsnoeren EBA/GL/2021/14 zijn opgenomen
3. Internationale referentiedocumenten:
- Bijlage I van de richtsnoeren EBA/GL/2021/14 van 22 november 2021 inzake interne governance overeenkomstig Richtlijn (EU) 2019/2034

6.1.1.1. Governancememorandum op het niveau van de vennootschap

- 6:2 Elke vennootschap beschrijft en documenteert haar volledige interne organisatieregeling in haar governancememorandum. Het wettelijk bestuursorgaan keurt het governancememorandum goed en zorgt voor de actualisering ervan⁵¹.
- 6:3 Het governancememorandum is een prudentieel document dat integraal deel uitmaakt van het vergunningsdossier en heeft in deze context een vertrouwelijk karakter.
- 6:4 Het memorandum behoort in de eerste plaats tot de verantwoordelijkheid van de vennootschap. Het wordt aangepast telkens er zich betekenisvolle wijzigingen voordoen die een impact hebben op de beleidsstructuur en organisatie van de vennootschap en wordt minstens éénmaal per jaar door het wettelijk bestuursorgaan geëvalueerd overeenkomstig de artikelen 19 en 56 van de toezichtswet beursvennootschappen. De vennootschap dient uitvoerige toelichting te verschaffen indien zij niet aan de goede praktijken voldoet die worden opgelegd door dit handboek en door circulaires of internationale richtsnoeren ("comply or explain"-beginsel).
- 6:5 Bij dit handboek is een model van governancememorandum gevoegd. Het gebruik van dit model is facultatief. Het wordt ook beschouwd als een goede praktijk om bij het governancememorandum een inventaris te voegen van het governancebeleid en van de van kracht zijnde interne reglementen met, indien mogelijk, links naar de relevante documenten of de documenten zelf.

6.1.1.2. Groepsmemorandum

- 6:6 Wanneer de vennootschap deel uitmaakt van een groep waarop de NBB toezicht houdt, mag het memorandum dat op het niveau van de vennootschap wordt opgesteld, deel uitmaken van het groepsmemorandum⁵². In dat geval moet het memorandum worden goedgekeurd door het wettelijk

⁵⁰ Onverminderd de andere prudentiële rapporteringen die worden opgesomd in de circulaires en mededelingen van de NBB met betrekking tot de kwalitatieve rapportering (complianceverslag, SWG/FT-verslag, leningen aan leiders, beoordeling van de compliancefunctie, enz.).

⁵¹ Art. 21, § 3, 23 en 56, § 6 van de toezichtswet beursvennootschappen

⁵² Art. 21, § 3, tweede lid van de toezichtswet beursvennootschappen

bestuursorgaan van elk van de onder toezicht staande vennootschappen waarop het van toepassing is.

- 6:7 Behalve de relevante aspecten van de dochterondernemingen die deel uitmaken van de groep behandelt het groepsmemorandum de situatie van de instelling die verantwoordelijk is voor de groep en van de groep als zodanig en omvat het met name:
- i. een omschrijving van het groepsdoel en het groepsbelang versus de activiteitsdomeinen en de belangen van de dochterondernemingen;
  - ii. een omschrijving van de groepsaansturing en de organisatie van het groepstoezicht op de dochterondernemingen;
  - iii. de concrete taakverdeling tussen de instelling die verantwoordelijk is voor de groep en de dochterondernemingen, en met name de afbakening van de eigen bevoegdheden van de dochterondernemingen;
  - iv. een organigram, waarin alle organen en/of personen zijn opgenomen die verantwoordelijkheid dragen voor het bestuur en de strategie, de operationele leiding van de groep en zijn entiteiten, voor de bedrijfsonderdelen en de centraal beheerde diensten, alsook voor alle prudentieel relevante functies van de instelling die verantwoordelijk is voor de groep en de dochterondernemingen (interne audit, compliance, risicobeheer, aangewezen actuaris, boekhouding, enz.);
  - v. het beleid en de regels die de groep in acht neemt inzake intragroepsuitbesteding, beheer van de divergerende belangen, enz.

6.1.1.3. Toetsing door de NBB

- 6:8 Het memorandum en de betekenisvolle wijzigingen erin worden aan de NBB meegedeeld.

6.1.2. VERSLAG OVER DE BEOORDELING VAN DE INTERNE CONTROLE

Wettelijk en regelgevend kader:

1. Toezichtswet beursvennootschappen: art. 59, § 2
2. Relevante thematische NBB-circulaires:
  - Uniforme brief van 16 november 2015 aan de instellingen betreffende het verslag van de effectieve leiding inzake de beoordeling van de interne controle
  - Circulaire NBB_2011_09 van 20 december 2011 over het verslag van de effectieve leiding inzake de beoordeling van de interne controle

- 6:9 Artikel 59, § 2 van de toezichtswet beursvennootschappen bepaalt dat de personen die deelnemen aan de effectieve leiding of, in voorkomend geval, het directiecomité van de beursvennootschap rapporteren aan het wettelijk bestuursorgaan, de erkend commissaris en de NBB, over de beoordeling van de doeltreffendheid van de in artikel 17 van die wet bedoelde organisatieregeling, met inbegrip van de specifieke organisatorische maatregelen voor het verlenen van beleggingsdiensten, en over de maatregelen die in voorkomend geval worden genomen om eventuele tekortkomingen aan te pakken.
- 6:10 Deze rapportering vindt ten minste om de twee jaar plaats. In het jaar waarin er geen rapportering dient plaats te vinden, moet de vennootschap echter wel het volgende verstrekken:
- een samenvatting van de voornaamste ontwikkelingen en veranderingen, of bij gebreke daarvan, de voornaamste ontwikkelingen en veranderingen die door de effectieve leiding zijn aangebracht tijdens de periode van de rapportering in het kader van de interne controle (ook voor beleggingsdiensten en -activiteiten); en

- een verklaring van de effectieve leiding waarin deze formeel bevestigt dat de organisatie en de genomen maatregelen (met inbegrip van de beleggingsdiensten en -activiteiten) voldoen aan de wettelijke en reglementaire voorschriften.

6:11 Circulaire NBB_2011_09 verschaft nadere informatie over de verschillende verslagen die de effectieve leiding van de vennootschap moet voorleggen aan de erkend commissaris en de NBB. Deze circulaire zet ook de verwachtingen van de NBB uiteen met betrekking tot de periodieke prudentiële rapportering. Voor meer informatie wordt naar deze circulaire verwezen.

6.2. TRANSPARANTIE TEN AANZIEN VAN HET PERSONEEL EN HET PUBLIEK

Wettelijk en regelgevend kader:

1. Toezichtswet beursvennootschappen: art. 86
2. Verordening (EU) nr. 575/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende prudentiële vereisten voor kredietinstellingen en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 (art. 435 en 450), en Verordening (EU) 2019/2033 van het Europees Parlement en de Raad van 27 november 2019 betreffende prudentiële vereisten voor beleggingsondernemingen en tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1093/2010, (EU) nr. 575/2013, (EU) nr. 600/2014 en (EU) nr. 806/2014 (art. 46 tot en met 53)
3. Relevante thematische NBB-circulaires: /
4. Internationale referentiedocumenten:
  - Richtsnoeren EBA/GL/2021/14 van 22 november 2021 inzake interne governance overeenkomstig Richtlijn (EU) 2019/2034 => paragrafen 208 tot en met 211

6:12 De strategieën, beleidslijnen en procedures van de vennootschap worden meegedeeld aan alle betrokken personeelsleden in de hele vennootschap. Voor nadere informatie zij verwezen naar de paragrafen 208 tot en met 211 van de richtsnoeren EBA/GL/2021/14.

6:13 Wat de transparantie ten aanzien van het publiek betreft, moeten de vennootschappen overeenkomstig artikel 86 van de toezichtswet beursvennootschappen op hun website de relevante informatie uit het governancememorandum publiceren. Deze informatie moet minstens de in paragraaf 211 van de richtsnoeren EBA/GL/2021/14 bedoelde inlichtingen omvatten.

6:14 De openbaarmaking van de doelstellingen en beleidslijnen inzake risicobeheer wordt geregeld in de artikelen 48 e.v. van Verordening 2019/2033. De vennootschap moet een minimum aan informatie openbaar maken over met name haar governance, beleid inzake risicobeheer, eigen vermogen, beloningsbeleid, beleggingsbeleid, sociale en governance- en milieurisico's, enz. Voor meer informatie hierover zij verwezen naar Verordening 2019/2033.

BIJLAGE 1: MODEL VAN GOVERNANCEMEMORANDUM

1. Aandeelhoudersstructuur
2. Groepsstructuur, indien van toepassing (juridische en functionele structuur; organigram)
3. Beleid voor de samenstelling en de werking van de beleidsbepalende organen (met een beschrijving van de gevolgen voor de groep, indien van toepassing)
  - (a) aantal, duur van het mandaat, roulering, leeftijd, opvolging, enz.
  - (b) selectiecriteria (met inbegrip van het in aanmerking nemen van de diversiteit)
  - (c) procedure voordracht (nieuwe mandaten/hernieuwing) en ontslag/niet-hernieuwing
  - (d) onafhankelijke bestuurders
  - (e) beloningsbeleid
    - i. uitvoerende leden van het wettelijk bestuursorgaan
    - ii. niet-uitvoerende leden van het wettelijk bestuursorgaan
4. Beleidsstructuur en organigram (met een beschrijving van de gevolgen voor de groep, indien van toepassing)
  - (a) wettelijk bestuursorgaan (in casu de raad van bestuur)
    - i. samenstelling (met inbegrip van het bereiken van het streefpercentage inzake diversiteit)
    - ii. werking (intern reglement)
    - iii. eventuele interne taakverdeling
    - iv. gespecialiseerde comités
      - samenstelling
      - werking
  - (b) effectieve leiding of, in voorkomend geval, directiecomité
    - i. samenstelling (met inbegrip van het bereiken van het streefpercentage inzake diversiteit)
    - ii. werking (intern reglement)
    - iii. interne taakverdeling van de leden
  - (c) andere comités
5. Interne controle en sleutelfuncties (met een beschrijving van de gevolgen voor de groep, indien van toepassing)
  - (a) Kader voor interne controle (beschrijving van elke functie, met inbegrip van haar organisatie, middelen en gezag)
  - (b) Staffuncties (secretaris-generaal, juridische zaken, personeel, communicatie)
  - (c) Onafhankelijke controlefuncties
    - i. interne audit
    - ii. compliance
    - iii. risicobeheer
  - (d) Risicostrategie en kader voor risicobeheer
  - (e) Maatregelen ter bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme
6. Organisatiestructuur (met een beschrijving van de gevolgen voor de groep, indien van toepassing)
  - (a) operationele structuur, bedrijfsonderdelen, *matrix management* en toewijzing van bevoegdheden en verantwoordelijkheden
  - (b) uitbesteding
  - (c) aanbod aan producten en diensten en beleid voor de goedkeuring van nieuwe producten
  - (d) geografisch werkterrein
    - i. vrije dienstverlening
    - ii. bijkantoren
    - iii. dochterondernemingen, samenwerkingsverbanden, enz.
  - (e) gebruik van offshore centra
7. Beloningsbeleid

- (a) Governance
- (b) Algemeen beleid dat geldt voor alle medewerkers
- (c) Identified Staff
  - i. Selectieproces
  - ii. Specifieke regels (risk alignment, deferral, instrumenten, ...)
- (d) Verschillen in beloning tussen mannen en vrouwen
- 8. Gedragscode en gedrag (met een beschrijving van de gevolgen voor de groep, indien van toepassing)
  - (a) strategische doelstellingen en ondernemingswaarden
  - (b) interne codes en regelgeving, preventiebeleid, enz.
  - (c) beleid inzake belangenconflicten (op het niveau van de vennootschap en van het personeel)
  - (d) klokkenluidersregeling
  - (e) behandeling van klachten van cliënten
- 9. ICT-veiligheid en continuïteit
  - (a) ICT-veiligheidsfunctie
  - (b) Bestaand ICT-veiligheidsmechanisme
  - (c) Continuïteitsbeleid
- 10. Beleid voor de openbaarmaking van de toegepaste beginselen
- 11. Statuut van het governancememorandum, met datum
  - (a) ontwikkeling
  - (b) laatste wijziging
  - (c) laatste beoordeling
  - (d) goedkeuring door het wettelijk bestuursorgaan

BIJLAGE 2: RICHTSNOEREN EBA/GL/2021/14 INZAKE INTERNE GOVERNANCE

[Richtsnoeren EBA/GL/2021/14 inzake interne governance overeenkomstig Richtlijn (EU) 2019/2034 invoegen].

BIJLAGE 3: RICHTSNOEREN EBA/GL/2021/13 BETREFFENDE EEN DEGELIJK BELONINGSBELEID

[Richtsnoeren EBA/GL/2021/13 betreffende een degelijk beloningsbeleid overeenkomstig Richtlijn 2013/2019/EU invoegen]
